

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, BALANDŽIO - APRIL 17, 2009 Vol. C Nr. 71 Kaina 75 c.

Tikimasi, kad JAV ir Lietuvos ryšiai stiprės

Prezidentas Valdas Adamkus (4k) priėmė JAV Atstovų rūmų delegaciją.
Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius, balandžio 16 d. (BNS) – Vadovaujant naujai Jungtinių Valstijų administracijai, dvišaliai santykiai tarp Lietuvos bei JAV vyriausybių ir žmonių stiprės, tikisi prezidentas Valdas Adamkus.

Tai šalies vadovas sakė priėmęs JAV Atstovų rūmų narių delegaciją. V. Adamkus pažymėjo, kad šis apsilankymas Vilniuje patvirtina Lietu-

vos ir JAV ypatingų santykių svarbą. „Mūsų tautas visuomet siejo draugiški jausmai ir strateginės svarbos ryšiai“, – sakė V. Adamkus.

Susitikimo metu aptarti Lietuvos ir JAV ryšiai, santykiai su Rusija, Rytų Europos valstybių euroatlantinės integracijos siekiai bei energetinio saugumo klausimai.

Nukelta į 6 psl.

PERIODICALS

Seimas pritarė Pilietybės įstatymo projektui

Vilnius, balandžio 16 d. (BNS) – Seimas pritarė prezidento Valdo Adamkaus sudarytos darbo grupės parengtam Pilietybės įstatymui. Į posėdžių salę projektas grįš po svarstymų parlamentiniuose komitetuose.

Naujoji redakcija dvigubą pilietybę išsaugo iš Lietuvos pasitraukusiems iki nepriklausomybės atkūrimo

bei jų palikuonims, tuo tarpu po 1990 m. pasitraukusieji dvigubos pilietybės turėti negalės, ji galės būti suteikiama tik užsienyje gimusiems jų vaikams, kaip ir šiuo metu.

Nuostata, daranti esminę per-skyrą tarp lietuvių, emigravusių prieš ir po nepriklausomybės atkūrimo, susilaukė labai skirtingų prie-

kaištų – buvo Seimo narių, pasisakiusių už pilietybės išsaugojimą visiems emigrantams, buvo ir siūlymų iš viso naikinti dvigubos pilietybės institutą.

„Visi tie asmenys, kurie išvyko iki 1990 m., kurie buvo ištremti, jų pasitraukimas yra pateisinamas susiklosčiusiomis

Nukelta į 6 psl.

L. Kaczynski: mes esame vieni kitiems labai reikalingi

Lenkijos prezidentas Lech Kaczynski Antakalnio kapinėse pagerbė lenkų kareivių atminimą.
Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

Vilnius, balandžio 16 d. (ELTA) – Vilniuje vieši Lenkijos prezidentas Lech Kaczynski su žmona Maria. Lenkijos prezidentas susitikęs su LR prezidentu Valdu Adamkum aptarė dvišalius santykius, energetikos bei infrastruktūros projektų įgyvendinimo galimybes regione, Europos Sąjungos ir NATO įvykius, Rytų kaimynystės klausimus. Valstybių vadovai kalbėjo ir tautinių mažumų klausimu.

V. Adamkus padėkojo prezidentui L. Kaczynski už asmeninį dėmesį Lietuvai ir dvišalių santykių plėtojimui bei teigiamai vertino tai, kad per keliolika metų abiem valstybėms pavyko įtvirtinti strateginę partnerystę, sukurti patikimus, tvirtus ir darnius žmonių, verslo bei valstybių ryšius. „Mes esame vieni kitiems labai reikalingi“, – savo ruožtu pabrėžė Lenkijos vadovas.

Lietuvos vadovas išreiškė viltį, kad artimiausioje ateityje abiejų šalių vyriausybėms ir kitoms įstaigoms pavyks pasiekti konkrečių rezultatų įgyvendinant gyvybiškai svarbius bendrus energetinius ir infrastruktūrinius projektus – tokius kaip elektros ir dujų jungtys, „Rail Baltica“ ir „Via Baltica“ – kurie yra reikalingi ne tik Lenkijos ir Lietuvos žmonėms, bet ir viso regiono gerovei bei saugumui.

Lenkijos prezidentas sakė ne kartą išreiškęs savo nuostatą, kad tarp Lenkijos ir Lietuvos, Estijos ir Latvijos turi būti kuo daugiau energetinių bei infrastruktūros jungčių.

V. Adamkus užtikrino L. Kaczynski, kad strateginis tikslas – statyti naują atominę elektrinę Lietuvoje – išlieka nepakitęs. Prezidentas sakė, kad artimiausiu metu bus rengiamas naujos atominės elektrinės verslo modelis ir finansavimo planas. Tai bus derinama su partneriais Lenkijoje, Latvijoje ir Estijoje. Lietuvos vadovas sakė suprantąs Lenkijos interesus gauti garantijas dėl jai teksiančio atominėje elektrinėje pagamintos elektros energijos kiekio.

Šeštadienį — priedas *Kultūra*.

Popiežius švenčia gimtadienį

Vilnius, balandžio 16 d. (Bernardinai.lt) – Popiežius Benediktas XVI švenčia savo 82-ąjį gimtadienį. Popiežiumi 2005 m. išrinktas Joseph Ratzinger gimė tarpukariu, 1927 m. Bavarijoje, Vokietijoje.

Pirmuosius gimtadienio sveikinius Benediktas XVI priėmė dar trečiadienį, kai į visuotinę audienciją susirinkę piligrimai skandavo „Su gimimo diena“. Popiežius šypsosi ir mojava visiems susirinkusiems.

Vatikane popiežių gimtadieniai nėra kaip nors oficialiai švenčiami. Daug daugiau dėmesio skiriama jų inauguracijų šventimui. Šį sekmadienį bus švenčiamos Benedikto XVI ketvirtosios inauguracijos metinės.

Šiame numeryje:

- Sporto naujienos (p. 2, 8–9)
- Progresiniams mokesčiams – taip (p. 3)
- Kelionė į Čikagą – simboliška ir neįprasta (p. 4)
- Kandidatai į LF Tarybą: Griškelis, Kaufmanas, Kojelytė (p. 5)
- Nuomonė. Įvertinkime laiku! (p. 5)
- Atsiminimai (4) (p. 9)
- Lietuvių išeivijos vaidmuo (p. 10)
- Tailandas – beribių ryšių laukų pasaulis (p. 11)

Valiutų santykis
1 USD — 2.62 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Trumpa žinutė vakar dienos dienraštyje „The New York Times“ apie didėjančių jaunų žmonių, kurių tėvai Amerikoje gyvena nelegaliai, skaičių priminė man jau seniai rūpėjusią Amerikos lietuvių problemą. Kad tokių jaunų lietuviukų JAV yra, žinome visi. Žinome, kad yra nemažai ir tokių, kurie gimė Lietuvoje ir patys Amerikoje gyvena nelegaliai. Jie baigs vidurinę, gal dar ir šeštadieninę mokyklą, o kas toliau? Deja, kol kas apie tai mažai viešai kalbame, nebent puse lūpų tarp savų, uždarame rate. Kas laukia tokių jaunų žmonių, kurie negali gauti JAV pilietybės, taigi ir gyventi visaverčio gyvenimo, dėl to, kad jų tėvai ar vienas iš tėvų į Ameriką atvyko nelegaliai, todėl ir jie yra taip vadinami nelegalai? Ar ir kada šią problemą pastebėsime ir kokiais būdais su ja tvarkysimės?

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SPORTO

APŽVALGA

FUTBOLAS

Paruošė **Ed. Šulaitis**

Lietuvos futbolo rinktinės treneris dirbs ir Turkijoje

Ligšiolinis Lietuvos futbolo rinktinės treneris portugalas Jose Couceiro pareiškė norą dirbti Turkijos aukščiausios lygos klube – „Gaziantepspor“.

Lietuvos futbolo federacija pareiškė, kad ji neprieštarauja, jog portugalas treniruotų ir Turkijos klubą, tačiau ji nori, jog pirmenybė būtų skiriama darbui su Lietuvos rinktine.

Lietuvos futbolo rinktinė, vado-

vaujama portugalų trenerio, iki šiol neblogai pasirodė kvalifikaciniame 2010 m. Pasaulio futbolo turnyre. Kitas etapas bus atrankos į 2012 m. Europos čempionatą varžybos.

Artimiausios Lietuvos futbolo rungtynės įvyks birželio 6 d. Marijampolėje, kur lietuviai kovos su Rumunijos valstybine komanda. Rugpjūčio mėnesį Lietuva susitiks draugiškose rungtynėse su Liuksemburgo rinktine.

Lietuvos moterų futbolo rinktinė pralaimi

Lietuvių moterų futbolo rinktinė turnyre Kroatijoje jau spėjo pralaimėti dvi rungtynes.

Balandžio 11 d. mūsiškės nusileido Bosnijos Hercegovinos futbolin-

kėms 1:2, o balandžio 13 d. gavo pylos nuo Kroatijos moterų net 6:0. Joms dar yra likęs vienas susitikimas su Farerų salų valstybine rinktine, kuri sugebėjo įveikti kroatas 3:1.

Daugiau lietuvių žaidžia užsienyje

Lietuvos jaunimo rinktinės puolėjas Romaldas Solominas debiutavo Latvijos Ventspilio „Tranzits“ komandoje. Toje komandoje jau nuo anksčiau žaidžia Mindaugas Malinauskas.

Lietuvos rinktinės narys Linas Pilbaitis su jo atstovaujama Vengrijos Dere „ETO“ komanda įveikė Budapešto „MTK Hungaria“ 2:1. Šis buvo pirmasis Vengrijos taurės futbolo pusfinalio susitikimas.

Rengiamos Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės

EDVARDAS ŠULAITIS

Balandžio 24–26 dienomis Čikagos apylinkėse bus surengtas pats didžiausias Šiaurės Amerikos lietuvių sporto renginys, kokio čia nebuvo jau treji metai. Tai 59-osios Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės, kurių metu vyks krepšinio, tinklinio, šachmatų, stalo teniso ir plaukimo varžybos.

Tomis dienomis Čikagos apylinkių įvairiose salėse rungtyniaus apie 400 sportininkų iš Čikagos bei kitų JAV ir Kanados miestų. Šios žaidynės yra rengiamos Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjunga (ŠALFASS) nutarimu ir pavedimu.

Didžiausias dėmesys krepšiniui

Daugiausia dalyvių dalyvaus krepšinio pirmenybėse, kuriose pasirodys 31 komanda. Jos pagal pajėgumą, amžių ir lytį bus suskirstytos į keturias grupes.

Tarp vyrų rungtyniaus 21 komanda. Iš jų 6 rungsis A klasėje, o 15 – B klasėje. A klasėje žais stipriausios komandos: 3 iš Čikagos (dvi ASK „Lituanica“ ir „Žalgiris“). Taip pat atvyksta ekipos iš New York, Hamilton miestų ir Texas.

Kaip mums sakė krepšinio vadovas dr. Donatas Siliūnas, šiemet dalyvaus viena komanda iš Texas valstijos, pasivadinusį „Senų krienų“ vardu, kurioje žada žaisti patyrę krepšininkai iš Lietuvos, anksčiau rungtyniavę JAV kolegijų komandose.

Vyrų B klasėje pasirodys net 15 ekipų, iš kurių 9 bus iš Čikagos (gana daug bus iš čia veikiančios Čikagos lietuvių krepšinio lygos). Taip pat po

dvi komandas atvyksta iš Cleveland ir Detroit miestų. Po vieną – iš New Jersey ir Toronto.

Moterų grupėje rungtyniaus 4 komandos: Čikagos „Lituanica“, Hamiltono „Kovo“, New Jersey „Liepsna“ ir Toronto „Aušra“.

Jaunių A klasėje savo jėgas išbandys 7 ekipos. Iš jų dvi ASK „Lituanica“, viena – „Žalgirio“. Taip pat žais penketukai iš Toronto, Hamiltono, Detroito ir New York-New Jersey jungtinė komanda.

Baigiamosios rungtynės vyks sekmdienį, balandžio 26 d., 12 val. žais jaunia, 1:30 val. p. p. – moterys, o 3 val. p. p. – vyrų A klasės finalininkai. Bus rungtyniaujama Pasaulio lietuvių centro (PLC) Lemonte sporto salėje.

Krepšinio varžybos prasidės

Lietuvių futbolo turnyras Philadelphia

Philadelphia Lietuvių jaunimo sąjunga gegužės 30 d. ruošia Amerikos lietuvių futbolo turnyrą. Kaip sakoma rengėjų pranešime, šis Philadelphia priemiestyje įvyksiantis turnyras yra skiriamas Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui. Pasibaigus šiam turnyrui laimėtojai bus apdovanoti, vyks vaisės ir šokiai Philadelphia lietuvių namuose. Norintys turnyre dalyvauti turi tai padaryti paskambinę telefonu Virgiui: 267-973-7599.

Čikagos „Fire“ žengia be pralaimėjimo

„Fire“ profesionalų futbolo komanda po 4 rungtynių MLS lygos Rytų grupėje žengia be pralaimėjimų ir užima I vietą. Čikagiečiai praėjusį šeštadienį išvykoje 3:3 sužaidė su San Jose „Earthquakes“ komanda. Čikagiečių naudai išlyginamąjį įvartį pelnė Chris Rolfe 85-ąją minutę, kai šeimininkų komandoje buvo likę 10 žaidėjų.

Dabar „Fire“ turi dvi pergales ir dvi lygybias. Su 8 taškais čikagiečiai yra pirmoje vietoje. Antroji – su 7 taškais eina New England vienuolikė.

Šį šeštadienį, 7:30 val. v. savo aikštėje Toyota Park čikagiečiai kovos su Kansas City komanda, kuri su 5 taškais Rytų grupėje yra trečioje vietoje.

penktadienio vakare ir bus žaidžiama 4 salėse PLC, Lemonto Park District ir dvejose amerikiečių mokyklose. Jos visos yra Lemonte, 127-oje gatvėje, netoli viena nuo kitos.

Žaidynių pokylis vyks PLC didžiojoje salėje. Čia šokiams gros muz. Povilo Stroliaus orkestras, o maistą parūpins „Kunigaikščių užkeigos“ restoranas.

Kaip teigia dr. D. Siliūnas, šių žaidynių rengėjams – Čikagos ASK „Lituanica“ – teks pakloti apie 10,000 dolerių (už salių nuomą bei teisėjų atlyginimus).

Rengėjai kviečia sporto mėgėjus kuo gausiau dalyvauti ne tik krepšinio rungtynėse, bet ir kitų sporto šakų varžybose, apie kurias „Drauge“ jau buvo rašyta anksčiau.

Pirmųjų Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynių (tada vadintų „Olimpiada“) 1951 m. Toronte vaizdai.

Iš E. Šulaičio archyvo.

PROGRESINIAMS, NEKILNOJAMOJO TURTO IR AUTOMOBILIŲ MOKESČIAMS – TAIP

EDUARDAS EIGIRDAS

Progresiniams, nekilnojamojo turto (NT) ir automobilių mokesčiams, apie kuriuos viešai diskutuoja Seimo nariai, – griežtas NE.

Šiandien, kai pasaulyje diskutuojama apie rytdienos kapitalizmo modelį, visų akys krypsta į Skandinaviją, kurios modelis dažnam ekonomistui simbolizuoja perspektyviausią kapitalizmo ateitį. Beje, visos Skandinavijos šalys turi ir NT mokestį, ir progresinius mokesčius. Be to, visos, išskyrus Švediją, kurioje gaminami SAAB ir „Volvo“ automobiliai, turi ir išpūdingus automobilių mokesčius. Tačiau tai nesutrukdo būtent šių valstybių žmonėms būti vieniems turtingiausiu planetoje. Tai akivaizdžiai rodo, kad mokesčių dydis – tik sudedamoji viso ekonominio proceso dalis ir, jį išmintingai keičiant, galima padėti pasiekti pagrindinį tikslą – visuomenės gerovę.

Šiandien, kai Seimo nariai svarsto šiuos mokesčius, labai dažnai galima išvelgti norą kiekvienu iš šių mokesčių apmokestinti kuo didesnę visuomenės dalį, nors iš pradžių vertėtų pagalvoti apie apmokestinimą tų, kurie uždirba po keturiasdešimt ir daugiau tūkstančių litų per mėnesį, turi po kelis prabangius automobilius ir valdo po kelis NT objektus. Tuo labiau, kad šiandien dauguma įmonių, moka tokių dydžio atlyginimus, priklauso tiems patiems skandinavams, todėl būtų labai sunku suprasti, kodėl, Danijoje ar Švedijoje mokėdami didelius mokesčius, Lietuvoje jie už savo aukščiausio lygio vadovus papildomai susimokėti negali.

Žinoma, vertinant realybę visada būtina įvertinti ir faktą, kad dalis Seimo narių už savo pakilimą į valdžios olimpą turi būti dėkingi vienam ar kitam „geram“ žmogui, uždirbančiam išpūdingas sumas ir važinėjančiam prabangiu automobiliu, todėl gerai juos pažindami politikai supranta, kad gali užsitraukti patronų pyktį. Štai kodėl Seimo nariams daug maloniau svarstyti, kaip apmokestinti visus golfukus ir opeliukus, o ne „Ferrari“ ar „Maserati“. Beje, jei per šią prizmę žvilgtelėtume į šių metų pradžioje priimtus įstatymus, daugelis jų taip pat buvo „nutaikyti“ siekiant surinkti pinigų iš kuo daugiau mokesčių mokėtojų. Gali būti, kad tai ir yra viena priežasčių, dėl kuriuos šiandien dalis įstatymų vėl keičia mi.

(...)

Kalbant apie mokesčių politiką, lygiai toks pat požiūris galioja ir kitai sričiai – atlyginimų apmokestinimui. Labai juokingai skamba teiginiai, kad, padidinus mokesčius už įmonių vadovų ir valdybų nariams skiriamą atlyginimą bei premijas, geriausi vadovai išsibėgiotų ar išvyktų dirbti į kitas šalis. Labai įdomu sužinoti, kur išvyktų valstybinių įmonių vadovai, uždirbantys po keliasdešimt tūkstančių litų: į Latviją ar Baltarusiją? Niekur nedingtų ir privačių bendrovių vadovai, nes dažniausiai išpūdingus atlyginimus gauna žmonės, „saugantys“ tam tikrą pelningą sektorių.

Ar gali „Teo LT“ vadovas pabėgti toli nuo šios įmonės? Kur? Juk nors fiksuotojo ryšio monopolis Lietuvoje baigėsi, jis *de facto* egzistuoja, ir tokio kąsnio iš Helsinkio ar Stokholmo

nesužiūrėsi. Taigi kas trukdo beveik po milijoną litų praėjusiais metais išsimokėjusiems „Teo LT“ valdybos nariams jau kitais metais būti daug dosnesniems Lietuvos „Sodrai“? Tikriausiai tik Seimo narių gerumas ir nenoras liūdinti gerų žmonių, gaunančių milijonus (juk logiška, kad blogam žmogui tiek niekas nemokės). Beje, kai kalbama apie viešąją erdvę, būtina atsiminti, kad dažniausiai tiems geriems žmonėms, uždirbanties gražius atlyginimus, atstovauja žinomi veikėjai, žinovai, asocijuotų struktūrų vadovai, mintinai žinantys kelias svarbiausias tiesas, „įrodančias“, kad visa tai, kas parašyta, yra ne skandinaviskas kapitalizmas, o supuvęs ir atgyvenęs socializmas.

Nagrinėjant mokesčius, susijusius su NT, verta paminėti, kad Lietuvos NT rinka panaši į reanimacijoje gulintį pacientą, po kiekvieno viešo svarstymo apie NT mokesčio įvedimą gyventojams patiriantį klinikinę mirtį. Žinoma, po kelių savaitių rinkai supratęs, kad tai melagingas pavojus, ligonis ir vėl kiek atsigauna, bet neilgam, tik iki kito politikų viešo mąstymo. Žvelgiant į Lietuvos ekonomikos perspektyvą, verta pabrėžti, kad NT mokestis būtinas ir jį priimti reikia nelaukiant ekonomikos atsigavimo, tačiau mokėti šį mokestį galėtume pradėti nuo 2015 metų.

Tuo metu pasaulio ir, tikėtina, Lietuvos ekonomika bus atsigavusi, o jei nebus saugiklių, gali kilti naujas NT kainų kilimas. Bet jei minėtas mokestis bus įvestas – jis taps išorės veiksniumi, prieš perkant priversiančiu dar kartą apsvarstyti, ar perkama vadovaujantis logika, ar emocijomis. Taip rinka ateityje bus daug labiau apsaugota nuo perkaitimo, o savi-valdybių biudžetų pajamos gerokai išaugs.

Kai Seimo nariai svarsto mokesčius, labai dažnai galima išvelgti norą kiekvienu iš jų apmokestinti kuo didesnę visuomenės dalį, nors vertėtų pagalvoti apie apmokestinimą tų, kurie uždirba po keturiasdešimt ir daugiau tūkstančių litų per mėnesį, turi po kelis prabangius automobilius ir valdo po kelis nekilnojamojo turto objektus.

Diskutuoju apie mokesčio pobūdį verta paminėti, kad tikriausiai dar bent vieną dešimtmetį šeimos neturėtų mokėti mokesčių už pirmąjį butą ar namą, tačiau, kylant pragyvenimo lygiui, galima būtų svarstyti ir pirmojo buto mažiausio apmokestinimo galimybę. Šioje vietoje būtina suvokti, kad vienas žmogus gali turėti 100,000 litų kainuojanti pirmąjį būstą, o kitas (tas gerasis) gali turėti ir 20 mln. kainuojantį pirmąjį „namuką“.

Kalbant apie mokesčius, norisi panaudoti vienoje šių dienų pasakoje pateiktą mintį, kad, svarstant mokesčių įstatymo pataisas, Seime tvyro išminties ir logikos rūkas, deja, be išminties ir logikos, bet vis tiek rūkas.

**Sutrupinta
Žurnalas „Valstybė“**

Marija Magdalieta – ištivirkėlė ar „apaštalų apaštalė“?

ALEKSAS VITKUS

Kartu su daugiau negu aštuonių šimtų sugužėjusių maldininkų minia praėjusio Velykų sekmadienio pamaldose Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje Lemont klausant kapeliono kun. Antano Saulaičio, SJ skaitomos, tai dienai skirtos Morkaus evangelijos, mano mintys kažkaip nukrypo į ten minimą moterį, tapusią pirmąja Kristaus prisikėlimo liudininke. Ją Lietuvoje kadaise vadindavome šventąja Marija Magdalena, ir kasmet liepos 22 dieną švęsdavome jos atminimą.

Apie ją daug kartų girdėta, bet evangelijose niekur plačiau ji neaprašyta. Nors Marija Magdalieta yra paminėta visose keturiose evangelijose, tik evangelistas Jonas jautriai aprašo prisikėlusio Jėzaus suėjimą su verkiančia Marija Magdalieta. Jėzus jai sakė: Marija! Ji atsigrėžė ir sušuko hebrajiškai: Rabuni! („Mokytojai“). Tuomet Jėzus jai tarė: „Nelaikyk (angl. tekste – „do not cling to me“) manęs! Aš dar neižengiau pas Tėvą“ (Jn 20, 16–17). Kodėl jis turėjo ją taip perspėti – evangelistas nepaaiškina.

Marija Magdalieta – kas ji ir kodėl ji mums vis dar tokia paslaptinga? Kilusi iš mažo žvejų kaimelio vardu Magdala, ji daugelio tikinčiųjų buvo ir yra įtariama kaip buvusi, bet Jėzaus išgelbėta ištivirkėlė, nors nė viena evangelija to tiesiogiai netvirtina. Skaitant evangelijas yra nesunku Mariją Magdalieta išivaizduoti buvus ne tik gražią, bet ir gundančią viliotoją, kartu ir suvargusią, naujai atsivertusią moterį, kuriai teko sutikti Jėzų, jį sekti ir būti jo kančios bei pirmąja jo prisikėlimo liudininke.

Jos įvaizdis kaip buvusios prostitutės išgalėjo popiežiaus Grigaliaus Didžiojo (540–604) laikais, kai pats popiežius savo 591 m. pamoksluose ją sutapatindavo su keliomis kitomis naujojo Testamento netvarkingo gyvenimo ir elgesio moterimis, ir taip ją padarė atgailaujančia ištivirkėle. Grigalius Mariją Magdalieta pasirinko tik kaip pavyzdį nusidėjėlės, kuri „pavertė savo nuodėmes į dorybes, kad atgailoje tarnauti Dievui“. Nors Vatikanas tą Grigaliaus pamokslą 1969 m. ir atšaukė, jos neigiamas įvaizdis tarp pirmųjų krikščionių liko ir toliau neužmirštas.

Neaiškumai su Marija Magdalieta prasideda Luko evangelijos aštuntame skirsnyje: „Jėzus keliavo per miestus ir kaimus, mokydamas ir skelbdamas gerąją naujieną apie Dievo karalystę. Su juo buvo Dvylika (apaštalų) ir kelios moterys, išgydytos nuo piktųjų dvasių bei ligų; tai Marija, vadinama Magdalieta, iš kurios buvo išėję septyni demonai, Erodo prievaizdos Chuzos žmona Joana, Zuzana ir daug kitų moterų, kurios šelpė juos savo turtu“ (Lk 8, 1–3). Kyla neatsakytas klausimas: Jei jos šelpė, tai, matyt, jos buvo turtingų ir gerbtinų šeimų moterys.

Dar sunkiau suprasti Luko evangelijos septinto skirsnio pabaigą: „Vienas fariziejus užsiprašė Jėzų pietų. Atėjęs į fariziejaus namus, jie sėdo prie stalo. Ir štai moteris, kuri buvo žinoma mieste nusidėjėlė, patyrusi, kad jis fariziejaus namuose, atsinešė alebestrinį indą kvapaus tepalo ir, verkdama priėjusi iš užpakalio prie jo kojų, ėmė laistyti jas ašaromis, šluostyti savo galvos plaukais, bučiavo jo kojas ir tepė jas tepalu“ (Lk 7, 36–38). Dauguma to skirsnio skaitytojų tame aprašyme įžiūrėjo Mariją Magdalieta, nors Lukas ir nesako, kad tai buvo ji. Ta nusidėjėlė galėjo būti ir Joana ar Zuzana. Klydo ir Tintoretto, manydamas, jog jo garsusis 1562 m. paveikslas vaizdavo Mariją Magdalieta, šluostančią Jėzaus kojas savo paleistais plaukais, kas žydų tuomet buvo laikoma erotikos apraiška.

Evangelistas Jonas pasakoja apie dar vieną Mariją, kuri tepė Jėzaus kojas tepalais ir šluostė jas savo plaukais. Judo Iskarijoto sugėdinta, kad užuot pardavęs brangius tepalus ir atidavęs pinigus vargšams, ji buvo Jėzaus nuraminta: „Vargšų jūs visada turite su savimi, o mane ne visuomet turėsite“ (Jn 12, 8). Kai evangelijose taip pasirodė net kelios Jėzų lydėjusios moterys Marijos vardu, taip ir liko neaišku, kuri jų buvo Marija Magdalieta.

Jėzui dar esant šioje žemėje, jis moteris laikė pilnateisėmis, nė kiek mažiau vertesnėmis negu vyrai. Po jo įžengimo į dangų, dalykai pasikeitė, kai naujoje religijoje pradėjo dominuoti vyrai. Naujoji religija smarkiai plėtėsi, buvo rašomos dar kitos evangelijos, kurios vis dėlto nebuvo pripažintos oficialiomis. Bažnyčia tik IV amžiuje aprobavo keturias – Mato, Morkaus, Luko ir Jono – evangelijas, o visas kitas atmetė kaip Dievo neįkvėptas. Viena svarbiausia iš tokių istorijos užmirštų nekanonizuotų evangelijų buvo atrasta 1896 m., pavadinta „The Gospel of Mary of Magdala“ ir išspausdinta 2003 m.

Jei Mato evangelijoje Jėzus Petrui sako: „Tu esi Petras – Uola; ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią“ (Mt 16, 18), tai šioje naujai atrastoje evangelijoje Petras taip kreipiasi į Mariją Magdalieta: „Sese, mes žinome, kad Atpirkėjas tave mylėjo labiau negu kitas moteris. Pasakyk tuos žodžius, kurių mes negirdėjome, o tu prisimeni.“ Marija jam atsako: „Aš tau viską pasakysiu, kas nuo tavęs yra paslėpta.“ Ir kai Marija Petrui papasakojo apie jos viziją, Petras klausinėjo kitų apaštalų: „Ar Jėzus ją parinko virš manęs? Toje užmirštoje ir vėl atrastoje evangelijoje Marija Magdalieta pristatoma kaip Kristų mačiusi savo vizijoje, kurios metu jis jai davė specialaus žinojimo dovaną, kurią ji turinti perduoti apaštalams. Liberalūs XXI amžiaus teologai tai nori aiškinti, kaip Mariją Magdalieta buvus „apaštalų apaštale“.

Kas matė 1971 m. Andrew Webber muzikinį pastatymą „Jesus Christ Superstar“ ar skaitė 2003 m. Dan Brown parašytą knygą „The Da Vinci Code“, turbūt prisimins, kad tose fantastiškose scenose ir knygos situacijose Marija Magdalieta ten buvo pavaizduota kaip daug daugiau Jėzui artimesnė, negu kaip tik paprasta jo kančios ir prisikėlimo pirmoji liudininke.

Kelionė į Čikagą – simboliška ir neįprasta

Pokalbis su aktore N. Narmontaitė, šį šeštadienį Čikagoje pristatančia programą „Cafe Emigrant“

LORETA TIMUKIENĖ

Susitikimų kelionė

Aktorė ir dainų atlikėja Nijolė Narmontaitė balandžio 12 d. šventė savo penkiasdešimtmetį. Ji prisipažino, kad paprastai per gimtadienius jos nekankina liūdesys, tačiau čia, Čikagoje, švenčiant gimimo dieną buvo apėmęs keistas jausmas. Žvelgiant iš dangoriažo į apniukusį miestą aktorę užplūdo liūdesys, ji sako pasijutusi gana svetima neįprastoje aplinkoje, tačiau iš toli atskrieję artimų žmonių sveikinimai, šilti žodžiai išblaškė liūdesį.

Pašnekovė šią kelionę pavadino ypatinga – ji neįprasta ne tik dėl to, kad aktorė savo jubiliejų sutinka „pabėgusi iš Lietuvos“, bet ir tuo, jog šis apsilankymas skirtas bendravimui, susitikimams su draugais ir pažįstamais. N. Narmontaitė sakė daug keliaujanti ir paprastai kelionėse būna labai užsiėmusi: iš muziejaus skuba į muziejų, iš ten – į koncertą, spektaklį, miuziklą.

Aktorė pasidžiaugė, kad jos gyvenimo draugas Paulius Kovas – taip pat aistringas keliautojas ir buriuotojas, tad dažnai jiedu keliauja kartu. Moteris prisipažino, kad jos nelabai vilioja kelionės audringa jūra, kur tenka patirti tikrai nelengvų išbandymų. N. Narmontaitė dar ir dabar su siaubu prisimenanti, kaip teko dviese su Paulium plaukiant laivu kovoti su šėlstančia vandens stichija – „mažai nepasirodė“. Kaip sako aktorė, po to dar porą mėnesių sunku buvo suprasti, „kurioje kūno vietoje yra širdis“. Tačiau, pasak menininkės, sunku nesutikti su Pauliaus žodžiais, jog tik tokios kelionės praturtina ištis vertinga patirtimi ir neišdylančiais įspūdžiais. Štai ir dabar kartu su Nijole lankydamasis Čikagoje P. Kovas atvežė džiugią žinią apie drąsų lietuvių žygį – „Tūkstantmečio odiseją“. Buriuotojas šį sekma-dienį PLC įteiks LR prezidento V. Adamkaus raštą Čikagos lietuviams. P. Kovas yra vienas iš šio puiklaus projekto sumanytojų ir dalyvių. Neseniai N. Narmontaitė viešėjo Australijoje, kur su kitais buriuotojais jachta „Ambersail“ plaukė jos gyvenimo draugas. Keliauti mėgsta ir N. Narmontaitės sūnus Simonas, su žmona gyvenantis Londone, kur jis studijuoja tarptautinio verslo vadybą.

Viešnia sakė pasijutusi labai jaukiai per šv. Velykas Čikagoje apsilankiusi Brighton Park bažnyčioje, kur ją daugelis atpažino kaip Gražiną iš filmo „Nekviesta meilė“. N. Narmontaitė taip pat pasidžiaugė Čikagoje sulaukusi būrio draugų, susitikti atskridusių ir iš kitų valstijų.

Emigracijos tema artima kiekvienam

N. Narmontaitė kartu su populiarių dainų autoriais ir dainininkais Romu Dambrausku ir Edmondu Čivinsku balandžio 18 d. 8 val. v. Čikagoje, Willowbrook salėje parodys koncertą-spektaklį „Cafe Emigrant“. Programoje skambės grupės „Vairas“ atliekamų dainų įrašai. Muzikiniame spektaklyje „pasakojama“ apie nestubdomą emigraciją iš Lietuvos.

„Cafe Emigrant“ programa rodyta ne tik Lietuvoje – ją labai šiltai sutiko lietuviai Anglijoje. Programa nuotaikinga, joje N. Narmontaitė kuria kelis vaidmenis: padavėjos, blondinės, svajonių moters, amerikėnės ir žemaitės. Šie vaidmenys ir juokingi, ir verčiantys susimąstyti, nes juose kai kas gali atpažinti save. Paklausta apie sugebėjimą persikūnyti į tokius skirtingas veikėjas aktorė pasvarstė: „Visa tai vyksta žaismingai, programa labai įvairiapusė – netrūksta ir linksmybių, nemažai teatro ir koncerto elementų. Būtų įdomu sužinoti, ką pagalvotų muitininkai, mano lagamine pamatę tiek keistų drabužių ir kitų programai reikalingų atributų – akinių be stiklų, perukų, keistų aprėdų.“

Nijolė Narmontaitė ir Paulius Kovas „Draugo“ spaustuvėje.

Jono Kuprio nuotr.

Galima sakyti, kad projekto sumanytojai pataikė į dešimtuką – jau keletą metų „Cafe Emigrant“ sulaukia žiūrovų antplūdžio. Emigracijos tema šiandien artima kone kiekvienam. Kaip pasakojo viešnia, ji kartą paprašė žiūrovų, kad šie pakeltų rankas, jeigu kas nors iš jų artimų ar pažįstamų žmonių yra išvykę į kitą šalį – salėje pakilo rankų miškas. Menininkė įsitikinusi – jeigu žmogus Lietuvoje jaustųsi reikalingas, jis niekur neišvažiuotų. Paklausta, ar pati niekad negalvojusi apsigyventi svetur, aktorė atsakė: „Niekada negaliu sakyti ‘niekada’ – nežinia, kaip gali pasisukti gyvenimas. Juk ne visi važiuoja ilgesnio pinigų ištroškę – vieni iškeliauja vedami meilės, kiti – suradę įdomų darbą ar norėdami mokytis. Tačiau aš savęs neišsivaizduoju gyvenančios kitoje šalyje. Man gera namuose, nepaisant visų Lietuvoje vykstančių nesąmonių.“

Norisi, kad Čikagos žiūrovai atpažintų kaip teatro aktorę

Aktorė sakė neseniai viešėdama Australijoje buvusi maloniai nustebinta – ten gyvenantys lietuviai ją, kaip ir viešint Čikagoje, dažniausiai atpažindavo kaip Gražiną iš televizijos serialo „Nekviesta meilė“. Pa-

sirodo, šis serialas ir tolimajame žemyne labai populiarus. Pašnekovė šypsodamasi prisiminė, kaip Australijoje prie jos priėjo simpatiška pagyvenusių žmonių pora ir paklausė: „Gražina, kaip jūs manote, ką mes veikiamo vakarais?“ Aktorė atsakė nežinanti. Malonus vyriškis prisipažino, kad jo žmona kiekvieną vakarą klausianti: „Ką veiksime šįvakar?“ Šis pasiūlantis: „Brangioji, gal eikime į kiną?“ Tuomet jiedu apsirengia pižamas ir eina į lovą žiūrėti „Nekviestos meilės“.

Pasiteiravus, kaip ilgai dar bus rodomas šis filmas, N. Narmontaitė sakė, jog iš tiesų jis jau išsisėmė ir „Nekviestą meilę“ reikėtų baigti rodyti, tačiau daug ką lemia nema-

„Kapinių klubą“. Šį smagų spektaklį N. Narmontaitė vadina antikriziniu, antidepresiniu spektakliu, kuriame trys aktorės – N. Narmontaitė, Eglė Gabrėnaitė ir Elvyra Piškinaitė – žaismingai kuria trijų našlių, visiškai skirtingų moterų paveikslus.

Aktorė sako, kad dauguma jos vaidmenų yra stiprios moterys, iš bet kokios padėties ieškančios išeities. Tai, be abejo, nulemia ir stiprus pačios aktorės charakteris. Prieš 10 metų pajutusi, kad teatre kažko trūksta, kad jį palieka žiūrovai, ėmė kurti spektaklius vaikams – taip atsirado nepriklausoma teatro grupė „Džiugena“ su „Pepė Ilgakojine“ ir „Bremeno muzikantais“, vėliau – „Salionas Briliantinas“. Kaip prisimena pašnekovė, buvo ir pykčio, ir pavydo, bet nepaisant visko reikėjo daug dirbti. „Sukomės kaip voverės“, – prisipažįsta N. Narmontaitė, nes kitos išeities lyg ir nebuvo, norint išgyventi tą sunkų teatrui laikmetį.

Kalbėdama apie šiandieninį Lietuvos teatrą N. Narmontaitė pastebi, kad jis labai pasikeitęs: laikmetis pakeitė daugelio vertybių suvokimą, į teatrą ateinantys jauni žmonės yra daug drąsesni, gal net landesni. Aktorės nuomone, anksčiau pagarbą, svarbius vaidmenis reikėjo pelnyti kantriu darbu. Dabar jaunimas nori viską gauti labai greitai. Skauda širdį matant, kad nemažai vyresnės kartos aktorių nesugebėjo prisitaikyti prie laikmečio, jie pasijuto esantys pamiršti. Ne vienas iš jų paprasčiausiai nesusėpė su laiku.

Menininkė pasidžiaugė, kad nepaisant pasitaikančių skauduliukų dabar teatras gyvena tikrai gražų laikotarpį – džiaugiasi pilnomis žiūrovų salėmis. Pasak N. Narmontaitės, šiuo sunkiu laiku, kai žmonės yra pavargę nuo visų politinių nesąmonių, jiems ištis reikia atgaivos sielai. Aktorė prisipažino esanti optimistė ir sakė tikinti, jog sunkmečiu turi atsisijoti visa tai, kas netikra, t. y. visos vienadienės žvaigždės, gausybė tariamų menininkų.

N. Narmontaitė sakė turinti pasiūlymų vaidinti naujuose TV serialuose, bet tai yra tik planai, apie kuriuos aktorė dar nenorinti garsiai kalbėti. Ji yra pakviesta dalyvauti į spalio mėnesį Kanadoje vyksiančias Lietuvos dienas. Menininkė taip pat galvoja sukurti muzikinį monospektaklį.

Viešnia pasidžiaugė, kad ją Čikagoje kai kurie neseniai gimtinėje lankęsi lietuviai atpažino ir kaip Maria Callas vaidmens atlikėją iš Gyčio Padegimo režisuoto Terrence McNally spektaklio „Meistriškumo pamoka“. Aktorė prisipažino puoselėjanti viltį „Meistriškumo pamoką“ atvežti į Čikagą, kadangi šis vaidmuo yra jai be galo brangus. Pašnekovė svarstė, kad galbūt pasisektų šį projektą įgyvendinti kartu su Čikagoje gyvenančiais lietuviais operos solistais.

Paklausta, kas ją labiausiai traukia į sceną, N. Narmontaitė šypsodamasi atsakė: „Tas jausmas, kai žinai, ką ir kaip reikia daryti, kad klausytųsi, kad eitų paskui.“

žejantis susidomėjimas filmu. Ta proga menininkė papasakojo „pranašiką anekdotą“: 2090 metais išsipildys Nostradamo pranašystė – baigsis serialas „Netikra meilė“. Jeigu atsisiras tokių, kurie bus pasenę ir neprišimins pirmųjų serijų arba nebus jų matę, atsitiks didžiulė nelaimė – „Nekviesta meilė“ bus pradėta kurti iš naujo.

Aktorė yra sukūrusi per 30 vaidmenų įvairiuose Lietuvos teatruose. Tačiau pastaruoju metu daugiausiai darbuojasi sostinėje – vaidina Jaunimo teatre ir Vilniaus Mažajame teatre. Vienas naujausių vaidmenų – paralyžiuotos moters vaidmuo Brian Clark spektaklyje „Palaukit, kieno čia gyvenimas?“ (režisierius Jonas Vaitkus). Tai pasakojimas apie žmogaus norą garbingai numirti nesusitaikant su tuo, kad reikia priklausyti nuo kažko. Pasak aktorės, tai gana sudėtingas vaidmuo, nes viso spektaklio metu reikia išgulėti lovoje nejudant. Šis vaidmuo leidžia geriau suvokti dažnai mūsų neįvertinamą pasirinkimo laisvę.

Kitą savaitę menininkė kartu su Jaunimo teatru Kaune vyksiančiame festivalyje rodys režisieriaus Algirdo Latėno pastatytą Ivan Menchell

KANDIDATAI Į LIETUVIŲ FONDO TARYBĄ

Kaip ir praėjusiais metais, pradedame spausdinti pokalbius su kandidatais į Lietuvos Fondo (LF) tarybą ir Kontrolės komisiją. Primename, jog LF metinis suvažiavimas įvyks š. m. balandžio 25 d.

Redakcija

RIMANTAS P. GRIŠKELIS

Rimantas P. Griškelis

– Kada ir kaip pradėjote savo veiklą LF?

– Gyvendamas Čikagos priemestėje Hinsdale, IL 2006 metais buvau pakviestas pirmą kartą kandidatuoti į Lietuvos Fondą.

– Kokia yra Jūsų profesinė patirtis?

– Studijas baigia University of Detroit 1966 m. išgydamas architektūros bakalauro laipsnį. Persikėlęs į Čikagą, dirbau garsioje „Skidmore Owings Merrill“ architektūros firmoje iki 1982 m., kur pasiekiau Associate Partner pareigas. 1986 m. įsteigiau „Griskelis Young Harrell“ firmą, kurioje dabar tarnauju kaip Principal Emeritus.

– Kuo Jūsų patirtis naudinga LF ir lietuvių visuomenei?

– Ypatingai patirtis įsteigiant ir išlaikant naują firmą per palyginti sunkius ekonominius laikotarpius pareikalavo nemažai supratimo, ištvėrmės, kantrybės ir pasišventimo nusistatytiems tikslams. Svarbiausios architekto ypatybės yra suprasti ir vertinti kitų norus bei siekius, organizuoti būtinus darbus ir jų eigą,

išryškinti prioritetus, be dvejonų vykdyti pagrindinius sprendimus, veiksmingai tvarkyti darbininkus ir laikytis nustatytos krypties, siekiant visus patenkinančių galutinių rezultatų. Šios ypatybės tuo labiau svarbios, tarnaujant mūsų lietuviškų organizacijų ribose.

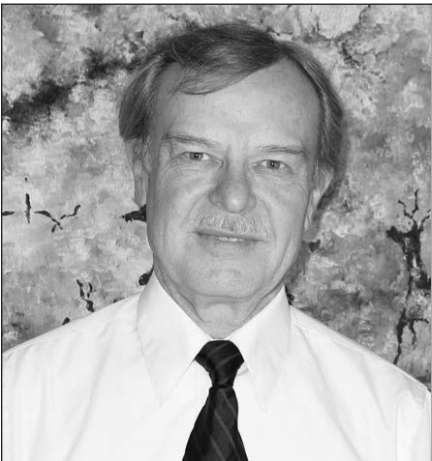
– Kodėl kandidatujete į Lietuvos Fondo tarybą?

– Lietuvos Fondas yra gal vienintelė tokio masto išeivijoje veikianti organizacija, kurios pagrindinis tikslas – finansiškai remti lietuvišką švietimą, kultūrinius renginius, mokslą, siekiant išlaikyti tautinius papročius, kalbą ir įvairių vaidmenų visuomeninį gyvavimą. Po daugelio metų tarnybos įvairiose labdaros ir savo profesijos organizacijose tikiu, kad šia patirtimi galėsiu prasmingai toliau prisidėti prie LF veiklos.

– Kaip vertinate LF veiklą dabar ir ko tikėtis iš Fondo ateityje?

– Šiuolaikinė pasaulinė ekonominė padėtis smarkiai apsunkino LF numatytus darbus ir norą finansiškai padėti mūsų lietuviškoms organizacijoms bei projektams. Paskutiniu laiku smarkiai nukentėjo visų investicijos, tačiau reikia tikėtis, kad tai laikina padėtis ir kad ne tik JAV, bet ir visas pasaulis sugebės greitai laiku atsigaivinti ir toliau tęsti savo darbus. Prieš metus LF labai laiku įgyvendino keletą svarbių pakeitimų tvarkant savo finansus bei investicijas, tad dabar galima tikėtis geresnių finansinių rezultatų. Neabejoju, kad nauja ekonominė stadija jau prasidėjo, ir lygiai tiek pat tikiu, kad LF galės toliau prasmingai remti mūsų tautos darbus. Man asmeniškai itin malonu prisidėti prie tokios garbingos organizacijos darbo ir kilnių tikslų siekimo.

DR. PETRAS KAUFMANAS

Dr. Petras Kaufmanas

Esu psichologas, mokslus baigęs Loyola University Čikagoje, daktaro laipsnį suteikė University of Chicago. Šiuo metu dirbu JAV National Institutes of Health, kur vedu ir administruoju sveikatos tyrimus, studijuojau širdies ligų psichologinius bei rizikos dėsnius.

Jau 1988 metais pradėjau mok-

slinį bendradarbiavimą su Vilniaus universiteto psichologais, vėliau ir su Vytauto Didžiojo universiteto psichologais Kaune.

Buvau Studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas ir JAV Ateitininkų sendraugių sąjungos vadas, „Ateities“ žurnalo vyriausias redaktorius. Lietuvos Atgimimo laiku – aktyvus Vašingtono Lietuvos Bendruomenės narys. Dažnai lankiausi Lietuvoje mokslo reikalais.

Manau, kad mano patirtis sveikatos tyrimuose ir bendradarbiavimas su Lietuvos mokslininkais būtų naudinga patirtis LF Tarybos darbuose. Praeityje esu dirbęs LF Pelnos skirstymo komitete.

Esu laimingas išauginęs tris darbščius vaikus – Viktorą, Arių ir Vygą.

Lietuvių Fondui bei visiems kandidatams linkiu sėkmės darbuose Lietuvos labui.

DAINA KOJELYTĖ

Daina Kojelytė

Teisininkė, Lietuvos Fondo taryboje iširbusi keletą kadencijų. Dirbo keliose LF komisijose, buvo Palikimų bei Pelnos skirstymo komisijų pirmininkė. Be Lietuvos Fondo yra įsijungusi į bendrą lietuvišką veiklą.

Nuo mažens ateitininkė, šios organizacijos veikloje dalyvavo kaip narė, jaunučių, moksleivių bei studentų stovyklų vadovė ir organizatorė JAV ir Brazilijoje, buvo Ateitininkų federacijos valdybos narė.

Kelias kadencijas išrinkta į JAV Lietuvos Bendruomenės Tarybą, atstovavo JAV lietuviams Pasaulio Lietuvos Bendruomenės seimuose, PLB Valdybos bei kelių apylinkių valdybų narė.

Šiuo metu užima atsakingas pareigas vienoje iš pasaulyje stipriausių draudimo kompanijų – „Zurich Financial Services“. Yra dažnai kviečiama skaityti paskaitas draudimo temomis JAV bei Europoje. LR Finansų ministrės Elvyros Kunevičienės kvietimu draudimo reikalais konsultavo Vytauto Landsbergio pirmoje kadencijoje.

NUOMONĖ

Įvertinkime laiku!

STASĖ E. SEMĖNIENĖ

Jau ir Wisconsin valstiją pasiekė nerami žinia, jog Čikagos amerikiečių antras savo didumu dienraštis „Chicago Sun-Times“ (laikomas demokratų laikraščiu) yra bankroto sukrėstas. Gerokai anksčiau didžiuliai dienraščio pastatai buvo parduoti, o pats dienraštis pasirinko mažesnes patalpas.

Pasirodo, kad ir pirmaujantis didysis dienraštis „Chicago Tribune“ (laikomas respublikonų) dalijasi su savo kolega beveik tuo pačiu likimu. Nors jis dar tebėra milžiniško architektūrinio „Tribune Tower“, išdžiai dunksančio įtakingoje vietoje – Michigan Avenue, vadinamoje „Magnificent Mile“, savininkas, bankrutavimo šmėkla ir ten prieš kiek laiko slankiojo jo spaustuvėje. Prieš vienerius metus ar panašiai, Sam Zell nupirkus „Chicago Tribune“ ir, regis, apžiojus per didelį kashnį, kitaip tariant – turėdamas „alui kišenę“, užsigėdė „šampano skonio“ nuosavybės.

Visa tai stebint, sekant niūrias naujienas, kaip spaudos galiūnai atsidūrė ant „vištos kojų“, norom nenorom įslenka nuostaba: „O kokie gi dangiški stebuklai išlaikė visą šimtmetį mūsų garbingą dienraštį ‘Draugas’, tarnaujantį savo draugams tautiečiams net 5 žemynuose, pasiekdamas koalų bei kengūrų gimtinę eukaliptų papėdėje Australijoje?!“

Tai būtų taiklus klausimas. „Draugas“ yra vienintelis savo rūšies (unikalus) dienraštis. Nė viena etninė grupė nė iš tolo negali tuo pasigirti. O jau negana to, niekas, o niekas neprilygsta jo kultūriniam priedui – nei amerikiečių laikraščiai apie tai net nesvajoja, nei mūsiškai savaitraščiai neįstengia savo skaitytojams tai suteikti. Tai yra išskirtinai brangi „Draugo“ vertybė.

Jau senovėje romėnai, reikalaudami duonos bei pramogų, besirūpindami savo kūno sveikata, visgi neužmiršdavo ir dvasinio siekio būtinumo, tvirtindami: „Mens sana in corpora sano.“ Atseit, kaip laisvoje

Lietuvoje dažnai kartojo: „Sveikame kūne, sveika siela!“, nors amerikiečiai verčia: „Sveikas protas – sveikame kūne.“

1951 m. „Draugo“ redaktorius, profesionalus žurnalistas iš Lietuvos, kun. dr. Juozas Prunskis gal panašios minties vedinas įsteigė kultūrinį priedą. Kiekvieną savaitę kas šeštadienį jame buvo spausdinami straipsniai apie literatūrą, meną ir mokslą. Jis suburdavo daug rašančių šiom temom, užpildant 8 kupinus puslapius.

Ilgainiui kultūrinio priedo redaktoriai keitėsi: daug metų redagavo poetas Kazys Bradūnas; jam išėjus pensijon – Aušrelė Liulevičienė, vėliau – rašytoja Danutė Bindokienė, trumpai, su pertraukom psichologas kun. dr. Kęstutis Trimakas. O dabar jį redaguoja patyrusi Lietuvos žurnalistė Aldona Žemaitytė, „Meno, literatūros, mokslo“ skyrių trumpai vadinama „Kultūra“ priedu.

Nelengva yra kas savaitę užpildyti 8 puslapius kultūrinėm temom, kai ne tik šiaupus Atlanto, bet ir tėvynėje kultūrininkai byra, it rudenį pageltę lapai. Tačiau „Kultūra“ tebėra gajė. Ji yra išeivių su tėvynainiais Lietuvoje dvasios tiltas, jungias bei vedas į mūsiškių meno, literatūros, mokslo pasiekimus. „Kultūros“ priekelti iš kasdienybės vėžiū, susipažįstame su naujais kūrėjais, permaštome bei prisimename naujai mums iškeltus, buvusius didžius, Parnaso kalno mūzų įkvėptus talentus, tautos į nepriklausomą, laisvą, kūrybingą šalį vadovus, veikėjus! Įvertinkime „Kultūrą“ ir remkime ją! Juk tik tada gyvenama, kai kuriama!

Tarsi testamentą mums yra palikęs mūsų didysis filosofas, dvasinio gyvenimo stiprintojas Vydūnas, rašydamas: „Kadangi griauti yra daug lengviau, negu statyti, o dar daug lengviau nieko neveikti, tai ir nenuostabu, kad nieko neveikėjų turim be galo daug, griovėjų – daugiau, kaip reikia, o tikrų kūrėjų vos mažytę saujelę. Būdami reti, kaip auksas, jie ir brangesni, negu auksas!“

Našlaitė ruoniukė stiprėja

Į Jūrų muziejų patekusi ruoniukė pavadinta Melne.

Jūrų muziejaus nuotr.

Klaipėda, balandžio 16 d. (ELTA) – Pirmoji šiemet į Jūrų muziejaus specialistų rankas patekusi našlaitė ruoniukė stiprėja.

Apie paplūdimyje pastebėtą viešią nusilpusį ruoniuką skambučiai pasipylė šv. Velykų išvakarėse. Į pakrantę nuvykęs Jūrų paukščių ir žinduolių skyriaus vedėjas Arūnas Grušas parsivežė išsekusį gyvūnėlį į muziejų.

Ruoniukės globėju tapęs biologas pirmosiomis dienomis nuogaštavo, kad ruoniukė gali ir neišgyventi, nes svėrė labai mažai. Ruoniukė jau

turi ir vardą – Melnė. Jai buvo paskirtas gydymas antibiotikais, vitaminai. Per anksti ledo ar srovės atskirti nuo savo mamų ruoniukai pasirodo Lietuvos pajūryje kasmet.

Pernai muziejus priglaudė ir išsilaugę 4 ruoniukus. Išgydyti ir paauginti ruoniukai, jeigu sustiprėja tiek, kad patys gali išgyventi laisvėje, palaidžiami atgal į Baltiją. Taip šiemet į savo gimtuosius vandenį grįžo rastinukai Girulė ir Marius. Dar dviejų ruoniukų – Moncės ir Plazės laukia kelionė į Hanoverio zoologijos sodą.

Aptartas atlygio žydams klausimas

Vilnius, balandžio 16 d. (BNS) – Premjeras Andrius Kubilius tikisi, jog Seimas netruks priimti įstatymą, kuriuo numatoma žydų bendruomenei sumokėti atlygį už negrąžintą nekilnojamąjį turtą.

Po susitikimo su Lietuvoje viešindžia JAV Kongreso delegacija premjeras sakė, kad Teisingumo ministerijos parengtas įstatymo projektas bus pateiktas dar iki šios sesijos pabaigos.

„Yra paruoštas įstatymo projektas, vyksta diskusijos ir derinimas su žydų bendruomenių atstovais, ir aš tikiu, kad mes artimiausiu metu, iki šios sesijos pabaigos, galėsime įstatymą pateikti Seimui, ir manau, kad jis tikrai bus priimtas, ir visi procesai, kurie Lietuvoje neišspręsti, bus baigti. Tenka apgailestauti, kad ankstesnių Vyriausybių pažadai šią problemą spręsti kiek galima greičiau nebuvo įvykdyti“, – po susitikimo sakė premjeras.

Vienas delegacijos atstovų, Kongreso narys Steve Cohen, kurio šeima kilusi iš Lietuvos, kaip pats sakė, į JAV pasitraukė XIX a. paskutinįjį dešimtmetį, sakė tikintis, jog proce-

sas bus išspręstas „taip, kaip jis buvo išspręstas katalikų bendruomenėje“.

Teisingumo ministerijos parengtame specialiaame Kompensacijos už žydų nekilnojamąjį turtą įstatymo projekte numatoma, kad Lietuvos valstybė per 10 metų sumokėtų 113 mln. litų atlygį už negrąžintą žydų nekilnojamąjį turtą. Tai sudaro maždaug trečdalį dabartinės jo vertės. Numatoma, kad atlygis turėtų būti pradėtas mokėti 2011 m. sausio 1 d. ir baigtas 2021 d. kovo 1 d., o pinigai būtų pervedami Vyriausybės paskirtam fondui.

Įstatymo projekto rengėjai nurodo, kad jų siūlomas atlygio dydis – 113 mln. litų – sudaro trečdalį viso žydų bendruomenėms priklausiusio ir išlikusio nekilnojamojo turto vidutinės rinkos vertės dydžio. Turto vertė apskaičiuota remiantis Archyvų departamento pateikta archyvine informacija ir „Registrų centro“ turimais masinio vertinimo duomenimis. Nustatyta, kad kompensacija priklauso už 136 objektus, kurių bendrą vertę siekia 376,98 mln. litų.

Tikimasi, kad JAV ir Lietuvos ryšiai stiprės

Atkelta iš 1 psl.

JAV Atstovų rūmų delegacijai vadovaujanti Kongreso narė Shelley Berkley pažymėjo, kad jų delegacijos viešnagės tikslas yra parodyti, kad JAV ir Lietuva yra tikros sąjungininkės.

„Mes dėkojame Lietuvai ir asmeniškai Jums už indėlį atkuriant taiką ir saugumą Afganistano Goro provincijoje“, – sakė Kongreso narys Ron Klein.

Kalbėdamas apie santykius su Rusija, V. Adamkus pažymėjo, kad Lietuva siekia plėtoti konstruktyvius, pagarbius ir abipusiai naudingus santykius su savo kaimynė. Valstybės vadovas pabrėžė, kad dialogas su Rusija „yra dviejų krypčių gatvė“, todėl šis bendradarbiavimas vertingas tik tuomet, jei bus paremtas aiš-

kiomis vertybėmis, abipuse pagarba ir išipareigojimų vykdymu.

Prezidentas taip pat papasakojo apie Lietuvos energetinį saugumą ir energetinių projektų – elektros tiltų su Švedija ir Lenkija, naujos atominės elektrinės statybos – įgyvendinimo eigą.

Prezidentas V. Adamkus išreiškė viltį, kad Lietuvos Vyriausybė ir Seimas greitu metu suras būdą išspręsti Lietuvos žydų bendruomeninio turto grąžinimo klausimą. Susitikime taip pat buvo kalbėta Šnipiškių žydų kapinių ribų nustatymo klausimu.

Prezidentas su JAV Kongreso nariais aptarė dvišalio bendradarbiavimo plėtros galimybes ir energetinio saugumo klausimus.

Prezidento rinkimuose balsuosime nuo gegužės

Vilnius, balandžio 16 d. (BNS) – Lietuvos piliečiai užsienyje balsuoti prezidento rinkimuose galės nuo gegužės pradžios. Balsuoti bus galima Lietuvos diplomatinėse atstovybėse ar konsulinėse įstaigose, taip pat – iš anksto paštu.

Vyriausios rinkimų komisijos (VRK) interneto puslapyje jau skelbiamas laikas, kuriuo bus galima balsuoti diplomatinėse atstovybėse prezidento rinkimų pirmajame ture. Šiaurės ir Pietų Amerikoje bus galima balsuoti gegužės 6–8, 11–15 bei 16 d. nustatytomis valandomis, rinkimų dieną – nuo 7 v. r. iki 8 val. v. vietos laiku.

Diplomatinės atstovybės užsienyje gyvenantiems lietuviams pagal turimus išankstinius rinkėjų sąrašus išsiunčia anketas, kuriose prašoma nurodyti, ar rinkėjas atvyks balsuoti į atstovybę, ar balsuos paštu. Nurodžiusiems, kad balsuos paštu, išsiunčiami balsavimo biuleteniai, kuriuos užpildę rinkėjai registruotu paštu siunčia atgal diplomatinei atstovybei.

Tokia pačia tvarka Lietuvos piliečiai užsienyje galės balsuoti ir Europos Parlamento rinkimuose bei antrajame prezidento rinkimų ture, jei jis vyks. Lietuvos prezidento rinkimai ir rinkimai į EP vyks 50-yje diplomatinėse atstovybių ir konsulinių įstaigų.

Seimas pritarė Pilietybės įstatymo projektui

Atkelta iš 1 psl.

istorinėmis ir kitomis aplinkybėmis, ir konstituciškai yra pateisinama, kad tie žmonės pasitraukė. Tačiau tie, kurie išvyko iš nepriklausomos valstybės, jų gyvybei negrėsė pavojus, ir darbo grupė manė, kad tai yra esminė takoskyra tarp tų žmonių“, – minėtą nuostatą argumentavo prezidento patarėja Aušra Rauličkytė.

Partijos „Tvarka ir teisingumas“ atstovas Andrius Mazuronis tuo tarpu teigė, jog pasitraukę po nepriklausomybės išvyko irgi „ne iš gero gyvenimo“, ir, nors tiesioginės fizinės grėsmės jie ir nepatyrė, tačiau palikti Lietuvą privertė ekonominės sąlygos – o nuo jų irgi priklauso žmogaus išlikimas.

Kitas tos pačios frakcijos atstovas Julius Veselka sakė, jog „kaip negali būti įteisinta daugpatystė, taip negali būti įteisinta ir daugpilietystė“.

Jis kalbėjo, jog pasitraukusieji iš Lietuvos neatliko pareigos ginti tėvynės – todėl pilietybės jiems suteikimas būtų nesąžiningas žuvusiųjų laisvės kovose atžvilgiu.

„Kokia prasmė įteisinti nuostatą ginti tėvynę, jei pasprukęs vis tiek būsi toks pat, kaip ir likusieji? Kodėl mes negalvojame, kad pilietybė – ne tik laisvės ir teisės, bet ir valstybės tam tikri principai“, – sakė J. Veselka.

Į Seimo išsakytus siūlymus pilietybę palikti visiems, nepriklausomai nuo emigravimo datos, prezidento patarėja A. Rauličkytė atsakė, jog tai įmanoma – tačiau būtina keisti Konstituciją.

Konstitucijos 12 straipsnio 2 skirsnis numato, jog išskyrus įstatymo numatytus atskirus atvejus, niekas negali būti kartu Lietuvos ir kitos valstybės pilietis. Šis Konstitucijos straipsnis gali būti keičiamas tik referendumu.

Nors Seimui pateiktu įstatymo projektu išplečiamos galimybės gauti Lietuvos pilietybę, tačiau išeivijos atstovai ir naująją įstatymo redakciją vertina skeptiškai.

Naujame įstatymo projekte siūloma dvigubą pilietybę leisti turėti nuo 1919 m. sausio 9 d. iki 1990 m. kovo 11 d. iš Lietuvos išvykusiems asmenims ir visiems jų palikuonims, taip praplečiant pasitraukimo iš šalies laikotarpį ir palikuonių skaičių.

Dabar dviguba pilietybę leidžiama iš Lietuvos išvykusiems nuo 1940 m. birželio 15 d. ir trims jų palikuoniu kartoms – vaikams, anūkams ir proanūkiams.

Teisė turėti dvigubą pilietybę pa-

liekama ir okupacijos metais ištremtiems asmenims, tačiau taip pat praplečiama jų palikuonių sąvoka – dviguba pilietybė taip pat galima visų kartų ištremto Lietuvos piliečio palikuonims.

Po Nepriklausomybės atkūrimo iš Lietuvos pasitraukę asmenys galėtų turėti dvigubą pilietybę tik tuo metu, jei jų atvejai bus ypatingi – pavyzdžiui, susituokę su kitos valstybės piliečiu ir taip pagal tos šalies įstatymus įgydami antrą pilietybę. Tuo metu jų vaikai, gimę užsienyje, galės turėti dvigubą pilietybę, kaip įteisinta ir dabar.

Tačiau dviguba pilietybė neužtikrinama pasitraukusiems iš Lietuvos po nepriklausomybės atkūrimo 1990 m.

Diskusijos dėl dvigubos pilietybės užvirė po to, kai 2006 m. rudenį Konstitucinis Teismas (KT) išaiškino, jog pagal Konstituciją dvigubos pilietybės atvejai turi būti reta išimtis ir dvigubą pilietybę įteisinančius įstatymus paskelbė prieštaraujančiais pagrindiniam šalies įstatymui.

Minėtame KT nutarime taip pat buvo pažymėta, jog norint liberalizuoti dvigubos pilietybės suteikimą, būtina keisti Konstituciją ir tai gali būti daroma tik referendumu.

Šiuo metu Konstitucijos 12 straipsnio 2 dalyje galimybė turėti dvigubą pilietybę numatoma tik išimtiniais atvejais, tačiau šis klausimas yra svarbus užsienio lietuviams – tapę valstybės, kurioje gyvena, piliečiais jie iškart praranda Lietuvos pasą.

Pagal Seimo vasarą patvirtintą naują Pilietybės įstatymą, dvigubą pilietybę gali įgyti užsienyje gimę Lietuvos piliečių vaikai ir tų valstybių piliečiai, su kuriomis Lietuva bus pasirašiusi sutartis dėl dvigubos pilietybės. Iki šiol Lietuva nėra pasirašiusi tokių sutarčių.

Pasaulio naujienos

Tarptautinės teisės specialistai sako, kad Rusijos vadinama „kova su terorizmu“ turėtų būti vadinama čečėnų genocidu.

Rusija skelbia genocido vykdymo Čečėnijoje pabaigą

Vilnius, balandžio 16 d. (BNS/Bernardinai.lt) – Rusija paskelbė „užbaigusi kovos su terorizmu operaciją“ karo nualintame pietiniame Čečėnijos regione, kuri buvo vykdoma nuo 1999 m., pranešė Rusijos Nacionalinis kovos su terorizmu komitetas. Pasak komiteto, „kovos su terorizmu operacijos režimas“ Čečėnijos Respublikos teritorijoje, kuris šiame neramiame Rusijos Kaukazo regione galiojo pastarąjį dešimtmetį, buvo atšauktas vidurnaktį.

„Šiuo sprendimu siekiama sudaryti sąlygas būsimam padėties šioje Respublikoje normalizavimui, jos atstatymui ir jos socialinės ekonominės srities vystymui“, – sakoma dokumente.

Pagal dabar jau atšauktą įsaką Čečėnijoje galiojo tokie suvaržymai kaip komendanto valandos, kelių užtvaros, nuolatinės kratos ir supaprastintos sulaikymo taisyklės. Kai

kurie specialistai mano, kad finansų krizė galėjo paspartinti sprendimo atšaukti specialųjį režimą priėmimą.

Užbaigti operaciją siekė Čečėnijos autoritariškas vadovas R. Kadyrov. Pasak jo, Respublikos teisėsaugos įstaigos pajėgios savarankiškai valdyti padėtį ir „kovoti su nedideliais banditų grupių likučiais“. Ginkluotų kovotojų aktyvumas respublikoje pastaruoju metu sumažėjo, bet, specialiųjų tarnybų vertinimais, jų Čečėnijoje ne tiek mažai, kaip tikina R. Kadyrov.

Teisių gynimo draugija „Memorial“ pažymi, kad Čečėnijoje, kaip ir anksčiau, yra Rusijos jėgos padalinių, kurie veikia pagal savo vidaus potvarkius, o ne pagal įstatymus. Tarptautinės teisės specialistai sako, kad tokia Rusijos vadinama „kova su terorizmu“ pagal tarptautinę teisę turėtų būti vadinama čečėnų genocidu.

Europoje didėja šešėlinės ekonomikos mastai

Vilnius, balandžio 16 d. (Bernardinai.lt) – Europos šalių ekonomikoms patiriant recesiją, šešėlinė ekonomika Europoje apima vis didesnę dalį rinkos, praneša „EUobserver“. Tai atskleidė Austrijos mokslininkų atliktas tyrimas.

Tyrimo duomenimis, šešėlinės ekonomikos mastai 14-oje turtingiausių ES šalių padidėjo nuo 0,3 iki 0,9 proc. Į šiuos skaičiavimus nebuvo įtrauktos itin pelningos juodosios rinkos „prekės ir paslaugos“ – prekyba narkotikais, ginklais, žmonėmis. Skaičiuota ir nagrinėta tik tokia veikla kaip atlyginimų mokėjimas vokeliuose, prekių pardavimas ar paslaugų suteikimas nemušant kasos čekio ir pan.

Per pastaruosius mėnesius labiausiai šešėlinės ekonomikos mastai padidėjo Airijoje, Didžiojoje Britanijoje ir Ispanijoje. Tuo tarpu Austrija, Belgija ir Vokietija atsidūrė sąrašo gale, nes jose šešėlinės ekonomikos sektoriaus plėtos beveik nepastebėta.

Padėtis buvusio komunistinio bloko šalyse, priklausančiose ES, šiame tyrime nebuvo nagrinėjama, tačiau ekonomistai ir mokslininkai,

stebintys ir nagrinėjantys regiono ekonominę padėtį, teigia, kad čia šešėlinės ekonomikos išaugimo mastai yra panašūs arba net šiek tiek didesni.

Mokslininkų teigimu, šešėlinės ekonomikos plėtrai didžiausios įtakos turi padidėję mokesčiai, augantis nedarbas ir bendra krizės nuotaika šalyje. Esant tokiai padėčiai vis daugiau žmonių stokodami pinigų, ar netekę darbo ryžtasi dirbti nelegaliai, taupumo sumetimais perka iš pardavėjų, kurie slepia mokesčius ir pan.

Bendras šešėlinės ekonomikos mastas Europos regionuose labai skiriasi. Štai Skandinavijoje skaičiuojama, kad šešėlinė ekonomika sudaro maždaug nuo 10 iki 18 proc. oficialaus valstybių BVP. Viduržemio jūros regiono šalyse šie skaičiai siekia 20–25 proc. Pokomunistinėse šalyse šešėlinės ekonomikos pajamų mastai panašūs, nors Bulgarijoje ir Rumunijoje gali siekti ir 39 proc. šalies BVP.

Tuo tarpu ES kaimyninėse šalyse pastebima beveik tragiška padėtis. Baltarusijoje ir Moldovoje šešėlinė ekonomika sudaro 50 proc. BVP, Ukrainoje – 57 proc., Gruzijoje gali būti net 68 proc. BVP.

EUROPA

PRAHA

Europos Sąjungoje (ES) pirminkaujančios Čekijos ministras pirmininkas Marek Topolaneck kitą savaitę aplankys Moldovą, kuri kaltina savo politinės krizės kurstymu Bendrijos narę Rumuniją. ES paragino Kišiniovą atkurti normalius santykius su Rumunija, į kurios sudėtį iki 1940 m. įėjo didelė dalis dabartinės Moldovos.

ATĖNAI

Somalia piratai paleido Graikijos krovinių laivą „Titan“ su 24 jūreivių įgula; laivas buvo užgrobtas kovo 19 d. Adeno įlankoje, pranešė Graikijos jūrų prekybos laivyno ministerija. Pasak ministerijos atstovės, „jūreiviai gyvi ir sveiki, o laivas plaukia į savo pirminės paskirties uostą Korėjoje“. „Titan“ iš Juodosios jūros į Pietų Korėją gabeno geležies krovinį.

KIŠINIOVAS

Moldovos prezidentas Vladimir Voronin kreipėsi į šalies teisėtvarkos įstaigas, prašydamas nutraukti praėjusią savaitę vykusį protesto akcijų dalyvių persekiojimą. Kreipdamasis per šalies televiziją jis pareiškė, kad artėjant didžiausiai visų krikščionių šventei – Velykoms, jis ragina „atitinkamas teisėtvarkos įstaigas paskelbti visuotinę amnestiją“. Ateinantį sekmadienį didelė dalis ortodoksų švęs Velykas.

VIENA

Jungtinių Tautų (JT) Tarptautinė atominės energetikos agentūra (TATENA) pranešė, kad jos inspektoriai išvyko iš Šiaurės Korėjos. Agentūros inspektoriai trečiądienį Jongbongo branduoliniame centre nuėmė visus TATENA antspaudus ir išjungė stebėjimo kameras.

BERLYNAS

Vokietijoje vykęs karo tribunolas vieną JAV armijos seržantą pripažino kaltu dėl 4 sulaikytųjų nužudymo Irake 2007 m., tačiau neįrodė, kad jis kaltas dėl penktojo asmens mirties. 40 metų vyresnysis seržantas John E. Hatley taip pat pripažintas kaltu dėl dalyvavimo sąmoksle siekiant

nužudyti, tačiau išteisintas dėl vieno trukdymo vykdyti teisingumą atvejo.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej Lavrov nemano, kad JAV leis rusų karininkams lankytis priešraketinės gynybos skydo (PRG) objektuose Lenkijoje ir Čekijoje bei turėti galimybę stabdyti raketų paleidimą. S. Lavrov priminė, kad Rusija yra pasiūliusi JAV kitą galimybę – suderinti bendradarbiavimą PRG srityje, sukurt bendrą raketų paleidimo stebėsenos sistemą, atlikti grėsmių įvertinimą ir prireikus parengti bendras reagavimo priemones.

AZIJA

DELIS

Indijoje ketvirtadienį atidarius rinkimų apylinkes prasidėjo didžiausias pasaulyje parlamento rinkimų maratonas, kuris truks mėnesį ir per kuriuos, kaip rodo visi ženklai, iškils nestabili koalicija, sunkiai išsilaiskysianti visą kadenciją. Tai, kad rinkimus gali temdyti smurtas, jau parodė maoistų išpuolis rytinėje Džarkhando valstijoje, per kurį žuvo 11 žmonių, tarp jų – 9 sukarintų pajėgų nariai, saugoję rinkimų apylinkes.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV prezidentas Barack Obama pasiūlė Philip Crowley valstybės sekretorės Hillary Clinton padėjėju ryšiams su žiniasklaida. Jeigu jo kandidatūrai pritars Senatas, Ph. Crowley pakeis Sean McCormack, kuris pastaruosius 4 metus buvo valstybės sekretorės Condoleezza Rice atstovas spaudai. Ph. Crowley Amerikos pažangos centre (Center for American Progress) vadovavo teritorinio saugumo skyriui. Jis kūrė šalies saugumo strategiją, praneša Baltieji rūmai.

JAV prezidentas B. Obama ketvirtadienį prieš savo kelionę Lotynų Amerikoje paragino Kubą parodyti, jog ji pasirengusi permainingoms ir siekia santykių su Jungtinėmis Valstijomis atšilimo. B. Obama reikalavo paleisti politinius kalinius ir suteikti žodžio laisvę Kuboje. B. Obama pirmadienį paskelbė, kad JAV atšaukia iš Kubos kilusiems JAV piliečiams taikytus kelionių ir pinigų pervedimo į gimtąją šalį suvaržymus.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Trucking

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

KREPŠINIS

Kaunietis D. Motiejūnas, žaidęs pasaulio jaunimo krepšinio rinktinėje Portland, OR.

LIETUVIS – TARP PASAULIO GERIAUSIŲJŲ

EDVARDAS ŠULAITIS

Kauno „Aisčių“ komandos jaunasis vidurio puolėjas Donatas Motiejūnas buvo vienas geriausių taškų medžiotojų šeštadienio vakare Portland, OR Rose Garden stadione vykusiose JAV jaunimo rinktinės ir geriausiųjų pasaulio jaunuolių (iki 19 metų) komandų krepšinio rungtynėse.

Tai buvo 12-as vadinamas „Nike Hoop Summit“ susitikimas, suteikiantis progą pasireikšti geriausiems pasaulio jauniems krepšinio talentams.

Šį kartą daugiau nei 11,000 šios sporto šakos mėgėjų matė gana įdomias rungtynes, kuriose pergalę 97:89 (19:23; 22:19; 20:28; 39:19) šventė lietuvio D. Motiejūno atstovaujama „pasaulio“ komanda, daugiausia sudaryta iš Europos talentingiausių jaunuolių.

Lietuvis šiame susitikime parodė savo meistriškumą ir, žaisdamas pradiniam penketuke, per 29 minutes pelnė 21 tašką. Tačiau jo pataikymo rezultatas nebuvo labai geras: jis įmetė vieną tritaškį iš dviejų bandymų, 4 dvitaškius iš 13 bei 10 baudos metimų iš 14. Taip pat atkovojo 8 kamuolius ir atliko 3 rezultatyvius perdavimus. Daugiausia – 23 taškus – pasaulio talentų rinktinei pelnė serbas Milan Mačvan, o 17 taškų pridėjo kroatas Tomislav Zubčić.

Amerikos jaunųjų krepšinio talentų komandoje rezultatyviausias buvo Xavier Henry (22 taškai), Avery Bradley (21 taškas) ir John Wallas (13 taškų).

Beje, pasaulio rinktinėje buvo 10 žaidėjų iš 8 valstybių. Be lietuvio žaidė Serbijos, Kroatijos, Argentinos, Graikijos, Kinijos, Prancūzijos ir Senegalo krepšininkai. Jie suvažiavo

į Portland ir čia kartu treniravosi visą savaitę.

Iki šiol JAV komanda buvo laimėjusi 9, o pasaulio rinktinė – 2 susitikimus. Taigi šeštadienio rungtynėse buvo tik trečioji pasaulio rinktinės pergalė.

Šį susitikimą atidžiai stebėjo NBA lygos atstovai, kurie renka krepšininkus savo komandoms. Iš „Nike Hoop Summit“ varžybose dalyvavusių jaunuolių NBA komandoms jau atstovauja net 60 krepšininkų. Tarp jų 47 amerikiečiai ir 13 pasaulio rinktinės narių (jų gretose ir lietuvis Darius Songaila).

Po šeštadienio rungtynių apie D. Motiejūną daug rašoma internetiniuose puslapiuose, nes, kaip sakoma, jis gana gerai kalba angliškai, todėl laisvai galėjo bendrauti su JAV žurnalistais.

D. Motiejūnas gimė Kaune 1990 m. rugsėjo 20 d. Jo ūgis – 2 m 13 cm, svoris – 95 kg. Donatas 2007–2008 m. žaidė Kauno „Žalgiryje“, o šiuo metu rungtyniauja Kauno „Aisčių“ profesionalų komandoje. Jis yra Kauno „Žalgirio – A. Sabonio mokyklos“ auklėtinis.

D. Motiejūnas – vienas perspektyviausių ne tik Lietuvos, bet ir visos Europos krepšininkų tarp 1990-aisiais gimusių žaidėjų. Jis yra antras po ispano Richy Rubio, kuris jau žaidė Ispanijos vyrų olimpinėje rinktinėje (užėmė II vietą) ir šiemet, atrodo, bus pakviestas į NBA lygą.

2008 m. vasarą Donatas atstovavo dviem Lietuvos rinktinėms – jaunių ir jaunimo, kurios Europos pirmenybėse pelnė sidabro medalius. Europos jaunių (iki 18 m.) pirmenybėse vaikinai ne tik pateko į čempionato geriausiųjų penketą, bet ir buvo išrinktas naudingiausiu turnyro žaidėju.

Pirmąjį balandžio savaitgalį surengtas ŠALFASS senjorų krepšinio turnyras

LAURYNAS R. MISEVIČIUS

Atkeliavus pavasariui dauguma Jungtinėse Valstijose gyvenančių krepšinio mėgėjų nepraleidžia lemiamų NCAA (angl. The National Collegiate Athletic Association) pirmosios diviziono (pajėgiausių Amerikos studentų komandų pirmenybių) turnyro baigiamojo ketveto kovų. „Kovo beprotyste“ JAV vadinamas laikas šiemet išpuolė pirmąjį balandžio mėn. savaitgalį, kai dėl stipriausios pasaulio studentų krepšinio lygos laikomos NCAA nugalėtojų var-do susikovė 4 geriausiai šių metų atrinktamosiose varžybose pasirodžiusios amerikiečių universitetų vaikinų krepšinio komandos.

Pastaraisiais metais ŠALFASS senjorų krepšinio pirmenybes stengiamasi derinti prie „Kovo beprotybės“ savaitgalio, kad po pirmos varžybų dienos – šeštadienio – vyrai galėtų vakare atsipalaiduoti prie TV ekrano ir savo tautiečių draugijoje stebėti mėgiamiausio žaidimo kovas. Išimtimi netapo ir šių metų balandžio 4–5 d. surengtas mūsų Sąjungos senjorų krepšinio turnyras, kurį suorganizavo Cleveland „Žaibo“ lie-

tuvių sporto klubas. Šeštadienio, balandžio 4-osios, rytmetį Villa Angela St. Joseph High vidurinės mokyklos sporto salėje pirmieji į dvikovą stojo vieninteliai kaimyninės „Klevo lapo“ šalies atstovai Hamilton „Kovas“ ir šeimininkų „Žaibo“ penketukas. Nors rungtynių pradžioje iniciatyvą savo rankose turėjo svečiai iš Kanados, po petraukos atkuto Cleveland lietuviai, laimėję svarbias rungtynes 56–46 (23–26) rezultatu.

Po to susirėmė abidvi turnyre dalyvavusios Rytų pakraščio komandos – pereitų metų ŠALFASS senjorų pirmenybių nugalėtojai New Jersey „Liepsna“ ir New York Lietuvių atletų klubo vyrai. Nuo pat pirmųjų šių rungtynių minučių nedidelę persvarą sukaupė Sodų valstijos atstovai, ant-rajame kėlinyje padidinę savo pranašumą iki dviženklio skaičiaus – susitikimas baigėsi „Liepsnos“ pergale 51–36 (22–15). Lemiamą tapo kita kova tarp Cleveland „Žaibo“ ir NY LAK – tik po kelių apmaudžių klaidų pačioje rungtynių pabaigoje niu-jorkiečiai nusileido pamėgtiems Ohio valstijos atstovams 45–50 (20–21).

Paskutinė pirmosios turnyro die-nos dvikova **Nukelta į 9 psl.**

Pirmųjų ŠALFASS senjorų turnyro rungtynių tarp Hamilton „Kovo“ ir Cleveland „Žaibo“ akimirka.

Lauryno R. Misevičiaus nuotr.

PARDUODA

Nebrangiai už \$250 parduodu liaudies meistrės išaustus 14–16 išmieros pilnam komplekte aukštaitiškų tautinius rūbus.
Tel.: 773-715-3532

IŠNUOMOJA

Nebrangiai išnuomojamas gražus 4 kamb. butas su baldais. Kedzie ir 66 pl. Naujesniame name.
Tel. 708-656-6599

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 4

Gymnastics in the Lithuanian Police cources in 1926

Detail: Kazimieras Cerskis 3rd from the left

Kazimieras Čerskis stovi rikiuotėje 3-čias iš kairės („Policija” 1926, Nr. 3)

2nd cources of Lithuanian Police, Kaunas 1926

Pereiti į policiją tuomet padėjo ir kitas geras tėvelio pažįstamas, gimnaitis, pulkininkas Petras Kirlys. Plk. Kirlys gyveno Kaune, Kęstučio gatvėje, moderniame Lapėno daugiabučiame name. To paties Lietuvos kariuomenės II skyriaus (karinės žvalgybos) viršininko P. Kirlio asmeniniu pavedimu tėvui slaptai, su svetima pavarde ir fiktyviais dokumentais ne kartą teko vykti į Lenkiją ir atlikinėti kažkokias žvalgybines užduotis. Tam pasitarnaudavo ir labai geras jo lenkų kalbos mokėjimas, net su „varšuvietišku akcentu”, kaip vėliau pabrėždavo mama.

Beje, mūsų giminaičio P. Kirlio likimas susiklostė itin tragiškai. Rusams okupavus Lietuvą, jis buvo paleistas į atsargą, o vėliau enkavedistų suimtas savo namuose Kaune ir kartu su K. Skuču bei A. Povilaičiu buvo išvežtas į Maskvą. Ten NKVD metodais „išstardytas” ir sušaudytas. Jo visa šeima buvo ištremta į Sibirą. Panašiai atsitiko ir su atsargos majoru Kaziu Svilu. Nuo 1935 metų iki išėjimo į pensiją 1940 metais birželio 22 dieną K. Svilas dirbo Lietuvos Policijos departamento direktoriumi. Po kelių dienų rusų okupantai jį areštavo ir išvežė į Maskvos Butyrkų kalėjimą. Kur ir sušaudė 1943 metų rugpjūčio 19 dieną.

Aukštaitijoje tėveliui irgi neteko nuobodžiauti. Zarasai tuo metu pasižymėjo įvairių nusikaltėlių ir bolševikinio gaivalo gausa. Todėl tėvą, kaip patikimą ir griežtą karininką, valdžia paskyrė į gana atsakingas pareigas.

1928 metų vasarą per audrą, kurios metu degė Zarasų miesto Šaltupės rajonas (daugiausia žydų kromeliai), tėvelis buvo sužeistas. Pagal savo užimamas pareigas jis visai neprivalėjo ten vykti. Tą darbą turėjo ir galėjo atlikti jo pavaldiniai be viršininko pagalbos. Bet kaip pareiginas policininkas, jis pats jojo į gaisro apimtą miesto kvartalą, skubėdamas ten, kad palaikytų tvarką, išgelbėtų prekybininkų turtą ir apsaugotų jį nuo vagių. Tuomet tėvas dar nežinojo, kad krautuvinininkai jau iš anksto buvo pasirūpinę, kad visos vertingiausios prekės būtų paslėptos nuo ugnies. Kaip buvo manoma, tai buvo tyčinis padegimas, siekiant išgauti didelius pinigus už apdraustą menkavertį turtą. Šuoliuodamas į gaisrą Zarasų kiemais, kad sutrumpintų kelią, nelaimingai suklupo tėvelio žirgas ir nugriuvo, skaudžiai sužeisdamas raitelį. Tėvui buvo įlaužti keli šonkauliai, kurie pradūrė plautį. Be to, buvo sužeista ir galva. Po šio įvykio 1928 metais tėvas kelis mėnesius gydėsi Varėnos TBC sanatorijoje. Kiek pasigydęs, nuo 1928 metų liepos 5 dienos buvo paskirtas į pasienio policiją Trakų apskrityje. Iki pat mirties tarnavo prie demarkacinės linijos su lenkų okupuotu Vilniaus kraštu, netoli Vievio, prie pat Panerių dvaro, Kergeliškių kaime. Tėvas čia ėjo ne

mažiau atsakingas pareigas – buvo Lietuvos Pasienio policijos Trakų baro pradžioje – antrojo (pirmos eilės), o vėliau (nuo 1929 m. gegužės 1 dienos) – šeštojo (pirmos eilės) rajono viršininku. Dėl tokios tarnybos visus pastaruosius metus mūsų šeima, kaip koks čigonų taboras, keliavo kartu su tėveliu, rajono viršininku.

Kergeliškėse mes įsikūrėme ūkininko Klimo išnuomotame, ilgame, mediniame name, kurio viename gale buvo pasieniečių būstinė, o kitame – gyveno viršininkas su šeima.

Tarnyba pasienyje buvo ir gana pavojinga. 1928 metų rugsėjo mėnesį, naktį iš 17 į 18-tą dieną, banditai, atvykę iš Lenkijos užgrobto pusės į Baltamiškio kaimą, šaudydami pro langus ir duris, mirtinai sužeidė Trakų baro, Vievio rajono policininką Igną Saliamoną. Įsiveržę į valstiečio Dominyko Banevičiaus trobą, kur buvo apsistojęs I. Saliamonas, banditai pagrobė ten saugomus pasienio pareigūnų šautuvus. Kiti policininkai tuo metu budėjo savo ruožuose. Sunaikiai sužeistas Lietuvos pasienietis 26 dieną mirė Kauno karo ligoninėje.

Kitas buvęs tėvo pavaldinys, Trakų baro „parubežinis” policininkas Jurgis Kybartas Baltamiškyje, prie Bražuolės upelio, buvo lenkų pasieniečio iš pasalų nušautas dviem sprogstamųjų kulų šūviais. Tai atsitiko 1931 metais spalio mėnesio 4-tą dieną, t. y. jau po tėvo mirties. Šis lenkų įvykdytas nusikaltimas sukėlė labai didelį rezonansą Lietuvos visuomenėje.

Lenkų pasieniečiai tyčia išprovokavo šį incidentą, 1931 metų rugsėjo 26 dieną neteisėtai ir savavališkai perkeldami nusistovėjusios administracinės linijos žymėjimo gaires dar giliau į Lietuvos teritorijos pusę ir ten iškasę griovį. Mūsų sargybiniai Gaidelis, Vygandas ir Ščerbavičius, rajono viršininko Jakūmo įsakymu, tos pačios dienos vakarą griovį užlygino ir lenkų gaires sunaikino. Rugsėjo 27 dieną lenkų kareiviai gaires atstatė. Rugsėjo 28 dieną Lietuvos pasieniečiai tas gaires vėl sunaikino. O kitą dieną lenkai vėl jas atstatė. Spalio 3 dieną vieno punkto gairę sunaikino policininkas Jurgis Kybartas, o kito punkto – policininkas Ambrizas.

Spalio 4 dieną, 9 val. 30 min., 33 metų amžiaus sargybinis Jurgis Kybartas, eidamas tarnyon, susitiko sargybinių Želvį. Su juo prasilenkdamas pasisveikino ir nuėjo į administracinės linijos taką, praeidamas vietą, iš kurios dar vakar jis pats buvo pašalinęs neteisėtą lenkų gairę. Čia jį ir pasitiko du mirtini šūviai.

„Sargybinis Želvys, po susitikimo su Kybartu, išgirdo prie administracinės linijos du šūvius ir metėsi bėgti minėtų šūvių kryptimi, prie linijos. Kelyje sutiko jau sužeistą policininką Kybartą, kuris pareiškė, kad jį sužeidė lenkų sargybiniai, ir prašėsi suteikti jam pagalbą, padvada nuvežti jį kaiman. Sargybiniui Želviui nubėgus prie administracinės linijos, lenkų kareiviai paleidė į jį vieną šūvį, tačiau nekludė. Sargybinis Želvys, begriždamas nuo linijos atgal, paleido du pavojaus šūvius į viršų.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,

Chicago, IL

Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus

tel. 1-773-585-9500

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD

ir partneriai

Illinois Pain Institute

Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822

McHenry: 815-363-9595

Elk Grove: 847-718-1212

Barrington: 847-852-2000

www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

ŠALFASS senjorų krepšinio turnyras

Atkelta iš 8 psl. tarp Hamilton „Kovo” ir New Jersey „Liepsnos” atnešė gan lengvą pergalę JAV Rytų pakrantės atstovams 61–47 (32–6). Taigi varžybose dalyvaujant tik 4 komandoms (kaip bebūtų gaila, jau antri metai iš eilės į ŠALFASS senjorų krepšinio pirmenybes neatvyksta nė viena Čikagos komanda, nors Amerikos lietuvių „sostinė” pelnytai vadinamame „Vėjų” mieste sėkmingai gyvuoja Lietuvių krepšinio lyga!) paaiškėjo, kad kitą turnyro dieną dėl aukso medalių susirems Cleveland „Žaibas” ir New Jersey „Liepsna”, o dėl bronzinių apdovanojimų turės kovoti Hamilton „Kovas” su NY LAK.

Šeštadienį vakare varžybų dalyviai ir nemažai vietos (Cleveland, OH apylinkėse gyvenančių) lietuvių rinkosi į „linksmavakarių” Lietuvių piliečių klube, kur gardžiomis tradicinės mūsų tautos virtuvės vaisėmis pasirūpino Rūtos Degutienės vadovaujamos merginos, o bare buvo galima paragauti net 13 rūšių lietuviško alaus! Dar neprasidėjus ŠALFASS senjorų krepšinio turnyro baigiamosioms rungtynėms sekmadienį Cleveland „Žaibo” penketukas įgijo apčiuopiamą persvarą prieš gerokai jaunesnius New Jersey „Liepsnos” vyrus, kai vakaronei Lietuvių piliečių klube pasiekus apogėjų šeiminių

komandos žaidėjas Ray Guarino parūpino keliems liepsniečiams nemokamą įėjimą į Cleveland miesto centre esantį „Diamond Club”. Tik parodyti į viešbutį sugrįžę New Jersey komandos žaidėjai neatlaikė visų varžybų su geriau pailsėjusiais „Žaibo” varžovais greičio ir sensacingai pralaimėjo jiems 57–61 (29–24), iššvaistę 15 taškų persvarą, įgytą pirmoje baigiamųjų rungtynių pusėje. Menka paguoda nesėkmę patyrusiai ir 2-ąja vieta turėjusiai tenkintis „Liepsnai” tapo panaši kaimynų iš NY LAK lemtis, kurie pralaimėjo Hamilton „Kovui” „mažąjį” finalą dėl trečiosios vietos 34–36 (18–18). Tuo tarpu per apdovanojimų iškilmes po abiejų baigiamųjų varžybų Borromeo Field House (Wickliffe miestelyje) staigmena puikiai visiems Cleveland apylinkių lietuviams pažįstamai „Exultate” choro vadovei Ritai Kliorienei tapo jai iškilmingai įteiktas 2008 metų „Iškiliuosios ŠALFASS darbuotojos” žymuo. Na, o mūsų organizacijos Centro valdyba nuoširdžiai dėkoja Cleveland „Žaibo” klubo pirmininkui Vidui Tatarūnui ir jo padėjėjams už puikiai surengtą turnyrą ir tikisi daug gausesnio Šiaurės Amerikos lietuvių atletų klubų dalyvavimo už poros savaičių rengiamoje šių metų pagrindinėje Sąjungos sporto šventėje Čikagoje.

Apdovanota 2008 m. ŠALFASS „Iškilioji metų darbuotoja” – Cleveland, OH lietuvė Rita Kliorienė, iš kairės „Žaibo” prezidentas Vidas Tatarūnas, dešinėje – ŠALFASS Centro valdybos pirmininkas Laurynas R. Misevičius.

Teresės Ivaškiienės nuotr.

Lietuvių išeivijos vaidmuo

PETRAS PETRUTIS

Labai seniai, dar prieš pirmąjį Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą, JAV lietuvių spaudoje buvo raginama visomis išgalėmis siekti lietuvių tautos norą nepriklausomybės įgyvendinimui.

„Turime pradėt ruoštis. Mes, Amerikos lietuviai, padėsime iškovoti Lietuvai laisvę, padėsime viską, kas tik Lietuvai priguli paimti į savo rankas, tai yra Lietuvos rankas. Mes suprantame ir norime, kad mūsų tautos žemė, išduodanti tiek gėrybių ir gamtiškų turtų, neštų laimę mums patiems. Jei mes tik mokėsime naudoti, galime būti tikri, kad netrukus ateis tie laikai, kuomet pasaulyje, skambės obalsis ‘Lietuva laimės šalis, ten visi žmonės sveiki ir gražūs ir ištekliaus gyvena’” (Kalba netaisyta).

Tokie ir panašūs žodžiai buvo rašomi spaudoje ir girdimi Lietuvių susibūrimuose.

Tuo metu (dar prieš Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą) Amerikos lietuviai gyvai rūpinosi gimtojo krašto padėtimi ir ateities galimybėmis. JAV lietuvių kolonijose (kaip anuomet buvo įprasta sakyti) steigėsi nauji organizaciniai vienetai ir bendrovės, teikti paramą laisvėn besiveržiančiam gimtajam kraštui.

Žvelgiant į prabėgusias dienas, būtina nepamiršti Amerikos lietuvių pastangų. Pavyzdžiui, 1893 m. tragiški įvykiai Kražiuose sulaukė reikšmingo atgarsio užjūrio lietuviijoje. Tais metais buvo meldžiamasi lietuvių bažnyčiose, rašoma lietuvių laikraščiuose, ryškinami ir smerkiami

Kun. Jono Žiliaus parašyta ir 1894 m. išleista knygelė „Kražių skerdyne“

1900 m. Pasaulinės parodos Paryžiuje Lietuvosstendo centrinė dalis. Nuotraukos iš kun. J. Žilinsko „Lietuviškos parodos Paryžiuje 1900 metuose“ leidinio.

rusų valdžios pragaištingi darbai.

Nepamirštas Amerikos lietuvių įnašas 1900 m. Paryžiuje surengtoje Pasaulinėje parodoje. Amerikos lietuviai pirmiausia sumanė joje įrengti atskirą lietuvių skyrių, o kiek vėliau konkrečia veikla pasireiškė Šveicarijos, Prancūzijos ir Mažosios Lietuvos lietuviai.

O kur dar Lietuvių dienos paskelbimo rūpesčiai? Lietuvių dieną paskelbė JAV prezidentas W. Wilson. Tai atsitiko 1916 m. lapkričio 1 d.

Pasaulinės įtakos Lietuvai turėjo JAV lietuvių atkaklios pastangos gauti iš Vatikano pritarimą Lietuvių dienos paskelbimui. Popiežiaus Benedikto XV dėka, Pasaulio Lietuvių dienos paskelbimas buvo įgyvendintas 1917 m. vasario 20 d. Tą dieną pasaulio bažnyčiose buvo meldžiamasi už Lietuvą ir telkiamos lėšos laisvėn besikeliančiai Lietuvos valstybei.

Daug pasidarbavo Amerikos lietuviai ir renkant parašus, kad Lietuva būtų pripažinta *de jure*. Amerikos lietuviai surinko vieną milijoną parašų ir peticijos forma įteikė tuometiniam JAV prezidentui. 1922 m. liepos 28 d. Amerikos vyriausybė pripažino Lietuvą.

Vincentas Liulevičius surinko dokumentuotus faktus apie lietuvių išeivijos vaidmenį Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo darbuose. Sakoma, kad anuomet didžiausias ir sėkmingiausias ginklas buvo spauda.

Vincento Liulevičiaus žodžiais, „JAV buvo spaudos laisvė, ko Lietuvoje 1886–1904 m. nebuvo. Tačiau JAV maža buvo lietuvių, kurie ta laisve pasinaudotų. Čia susirinko energingiausias elementas, tačiau neapsi-

švietęs, daugiausia varguomenė. Uždarbiai skurdūs, darbo valandos ilgos. Nebuvo nei lėšų spaudai, nebuvo nė laiko, nedaug tebuvo ir raštingų. Spėjama, kad 1864–1871 m. atvykusiųjų tarpe buvo beraščių 75 proc. 1890–1898 m. – 60 proc., 1899–1907 m. dar buvo 56,5 proc. Gal šis spėjimas ir nėra tikslus, bet ir kiti panašius duomenis užsimena. Pvz., 1899–1914 m. atvyko į JAV 252,294 lietuviai. Ir šių tarpe buvo nemokančių nei rašyti, nei skaityti 122,717 (įtraukiant į šį skaičių ir vaikus iki 14 metų, kurių buvo 20,185). (<...>)

XIX amž. JAV lietuviai inteligentijos beveik neturėjo. Tiesa, po 1863 m. sukilimo atvyko didesnis skaičius dvasiškos ir inteligentijos, bet dauguma jų buvo lenkiškos orientacijos. (<...>) Būrelis atsirado ir patriotiško

nusiteikimo. Jų pagalba lietuviai pradėjo laužtis į šviesą. Yra labai gražių tų pastangų pavyzdžių. Atsiradęs noras šviestis davė drąsos pradėti bandyti pasirodyti su spausdintu lietuvišku žodžiu.”

1879 m. rugpjūčio 16 d., buvo išleistas pirmasis JAV lietuvių laikraštis „Gazietas Lietuwiszka”. Vėliau pasirodė ir kiti lietuvių laikraščiai. Tarp jų – „Draugas”, dabar švenčias 100 metų gyvavimo sukaktį.

Reikšmingą vaidmenį atliko daugiausia lietuvių išeivių pastangomis įsteigti informacijos biurai. Amerikos Lietuvių Tautos tarybos įsteigtas biuras veikė Washington.

Lietuvių informacijos biurai teikė žinias laikraščių redakcijoms ir telegramų agentūroms. Tokiu būdu žinios apie Lietuvą sklido plačiame pasaulyje.

Nebus perdėta pasakius, kad JAV lietuvių išeivių darbai atgimstančiai Lietuvai buvo neįkainojamos vertės. Panašiai galima atsiliiepti ir apie Amerikos lietuvių pastangas nepriklausomybės laikais. Anot sovietams įprastos terminologijos, išeivija nebuvo nudžiūvusi šaka. Lietuvių išeivija ir dabar nėra abejinga lietuvių tautos siekiams. Manding, lietuvių išeivijai tinka atsarginės Lietuvos vardas.

P. S. Naudotasis Vincento Liulevičiaus dokumentuota knyga „Išeivijos vaidmuo Nepriklausomos Lietuvos atkūrimo darbe”. Šią knygą (600 egzempliorių) 1981 m. išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba. Spaudė M. Morkūno spaustuė Čikagoje. Knygos tiražas seniai išparduotas. Pora knygų saugojama LTSC archyve.

Metai XII.

Birželis m. 1900.

Num. 6.

Varpas išeina kas mėnesį. Metinė prekė su parsimintu: Rusijoje (kupertose) 5 rubl., Prusose 3 Mk., Amerikoje ir kitur 4 Mk.

VARPAS

Apžarsinimai Varpe, ištisa eilutė smulkans rašta, kaštona 60 fen. arba 30 kap.

literatūros, politikos ir mokslo mėnesinis laikraštis.

Lietuviška paroda ir jos nauda.

Lietuviška paroda tai, gali sakyti, pirmutinis darbas, kurį atliko lietuvių tauta, suvienijus savo spēkas. ir tai tą pirmutinį savo darbą pasidrašino parodyti prieš visą svietą. Smuku dabar žinoti, kaip didelė bus mums iš tos parodos nauda, bet negali sakyti, kad įrengimas lietuviškos parodos pasiliks be gerų vaisių. O vaisiai tos parodos jau pažym dabar ir ne pro šalį bus apie juos paminėjus.

parodyti pavidale gana storų geltonų spindulių, kurie veržiasi į tamsią Lietuvą ir kur eina ten sklaido jos tamsą. jos ukus Augimas mūsų literatūros yra parodytas graišku budu, pavidale storos linijos kuri pasideda pabaigoj XVI amž. ir siekia 1899 m. Kelias tos linijos yra padalintas į 2 dalis, į 2 periodu: vienas periodas nuo pabaigos XVI amž. iki 1864 m., kada da knygos spaudinosi Maskolijoje (Vilniuj) ir kitas periodas nuo 1864 m. iki 1899 m., kada knygos spandinosi

1900 metais Lietuva dar nebuvo atgavusi nepriklausomybės, bet jau dalyvavo Expo parodoje Paryžiuje. Tokiu žingsniu buvo siekiama parodyti, kad nepaisant nieko, lietuvių tauta gyva. Apie tai rašė ir „Varpas”.

Skelbiama projekto „Misija Sibiras 2009” dalyvių atranka

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) šiais metais vėl rengia jaunimo pilietiškumo ir patriotiškumo skatinimo projektą „Misija Sibiras 2009” ir skelbia dalyvių atranką.

Atranka vyks dviem etapais: iš užpildytų anketų bus atrinkta grupė žmonių, kuri išsiruoš į bandomąjį žygį Lietuvoje. Jį įveikę jaunuoliai vasaros pabaigoje vyks į sudėtingą ir daug išbandymų žadančią ekspediciją po lietuvių tremties ir įkalinio vietas.

Visi norintys dalyvauti projekte „Misija Sibiras 2009” privalo užpildyti atrankos anketą, kuri skelbiama projekto tinklalapyje internete **Misijasibiras.lt**. Atranka vyks iki gegužės 18 dienos.

Anketas kviečiami pildyti visi jauni žmonės, galintys pagrįsti savo norą vykti į ekspediciją ir atsakingai prisidėti prie projekto tikslų įgyvendinimo bei jos rezultatų viešinimo. Didžiąją laiko dalį

dalyviai gyvens palapinėse, laukinės gamtos sąlygomis, daugybę kilometrų keliaus pėsčiomis, kartu su savimi nešdami kuprines.

„Pagrindinis projekto ‘Misija Sibiras 2009’ tikslas – parodyti, kad jaunimas Lietuvoje yra patriotiškas”, – sakė LiJOT prezidentas Šarūnas Frolenko. LiJOT jau surengė 5 sėkmingas ekspedicijas į Sibirą 2006–2008 m. Ekspedicijų metu jaunimas sutvarkė apie 50 lietuviškų kapinių, susitiko su ten gyvenančiomis lietuvių bendruomenėmis.

Projekto organizatoriai: Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) – 1992 m. įkurta didžiausia nevyriausybinė jaunimo organizacijų sąjunga Lietuvoje, vienijanti 59 nacionalines jaunimo organizacijas ir regionines jaunimo organizacijų sąjungas. Projekto globėjai: prezidentas Algirdas Brazauskas ir profesorius, Europos parlamento narys Vytautas Landsbergis.

LiJOT info

Š. m. kovo pradžioje Čikagos lituanistinėje mokykloje lankėsi Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas, „Misija Sibiras – 2008” dalyvis. Jis mokiniams ir mokytojams papasakojo apie savo kelionę. Po paskaitos V. Ušackas mokyklos direktorei Jūratei Dovilienei įteikė šios kelionės marškinėlius.

Laimos Apanavičienės nuotr.

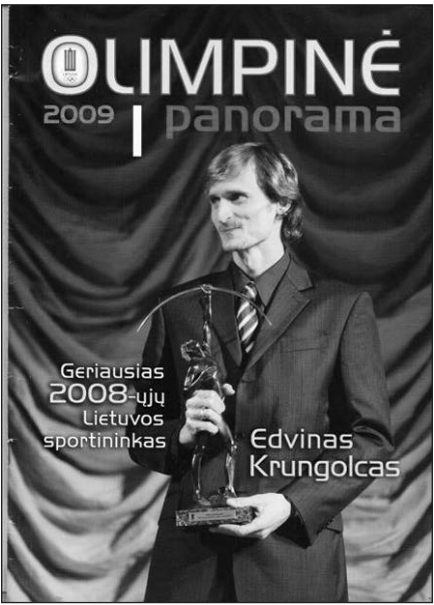
Įvairios sporto žinios

„OLIMPINĘ PANORAMĄ“ PAVARČIUS

EDVARDAS ŠULAITIS

Šiomis dienomis mus pasiekęs naujas 2009-ųjų pirmasis „Olimpinės panoramos“ žurnalo numeris yra papuoštas geriausio 2008 metų sportininko Edvino Krungolco, Beijjing olimpiadoje laimėjusio sidabro medalį penkiakovėje, nuotrauka.

Šis numeris, kaip ir ankstesnieji, pradedamas Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidento Artūro Poviliūno ir žurnalo vyr. redaktoriaus Broniaus Čekanausko pastabomis.

„Olimpinės panoramos“ viršelis.

Pirmasis pažymi, kokios artimiausios žaidynės laukia Lietuvos sportininkų, taip pat nušviečia vėliausius geresnius mūsų žmonių pasirodymus sportinėse varžybose. Prezidentas iškelia ir kai kurias Lietuvos sportinio gyvenimo problemas. Jis rašo: „Didelį nerimą kelia Kūno kultūros ir sporto departamento, kuris šiuo metu yra prie Lietuvos Respublikos vyriausybės, likimas. Saulėlydžio komisija sprendžia, ar palikti tokį pat jo statusą, ar prijungti prie kurios nors ministerijos (Vidaus reikalų, Švietimo ir mokslo, Ūkio ar Kultūros). Ne mažiau aktualus ir departamento vadovų likimas. Labai svarbu kuo greičiau šiuos klausimus išspręsti, nes ilgai trunkantis neapibrėžtumas kenkia darbui.“

Apie Kauno „Žalgirio“ problemas

Gana įdomiai ir dalykiškai šį kartą kalba vyr. redaktorius Čekanauskas, kuris iškelia aktualią Kauno „Žalgirio“ krepšinio komandos problemą. Įdomu, kad šis žurnalistas šiuo klausimu samprotauja panašiai, kaip ir šių eilučių autorius. Čekanauskas rašo: „Tie, kurie mane pažįsta, žino, kad nemėgstu kalbėti apie pinigus, ypač svetimus. Niekada žmogaus neklausiu, kaip jis uždirbo pirmąjį savo milijoną... Manau, niekas negali mažesnę apkaltinti ir tuo, kad nemėgstu Kauno „Žalgirio“ krepšinio komandos. Kai pamačiau žalgiriečių rungtynes pirmą kartą Sporto halėje prieš penkiasdešimt metų, taip esu ir liksiu ištikimas jų gerbėjas iki grabo lentos.

Vis dėlto šį kartą noriu trumpai pašnekėti apie pinigus. Ir ne apie kie-

no nors kito, o apie mano šlovinamo Kauno „Žalgirio“ klubo. Kaip ir daugumą jautrios sielos žalgiriečių gerbėjų, mane sujaudino ties bankroto riba atsidūrusios mylimos komandos likimas. Svarsčiau, kaip jai padėti. Raginau Kauno verslo banginius. Džiūgavau atsiradus pirmiesiems gelbėtojams. Bet labai nustebau laikraščiuose perskaitęs, kad mažai žinomas krepšininkas lietuvis padavė į teismą „Žalgirio“ klubą, nes šis jam už praėjusį sezoną – suprask, už aštuonis ar devynis mėnesius, o gal dar trumpesnę darbo laiką – liko skolingas 150 tūkstančių litų. Keliolika tūkstančių, manau, anas vis dėlto gavo į rankas. Vadinasi, velniškai daug vaikinai pagal sutartį turėjo uždirbti. Tai ar neišpūsti, ar tikrai meistriškumą atitinka šiame klube (ir kituose) rungtyniaujančių žaidėjų atlyginimai? Jeigu toks dar nedažnai į krepšį pataikantis tiek uždirba, tai kiek gauna tie, kurie kamuolį abiem rankom į lanką sugrūda? Atsiprašau, užmiršau, kad ne mano reikalas, kiek kas gauna...

Ir jau visai negražu buvo, kai „Žalgirio“ krepšininkams ėmė aukoti vos galą su galu suduriantys tautiečiai, centus nuo pensijos iki pensijos skaičiuojančios senutės. Laukiau, kada gi bent vienas iš tų tvirtų, pasiturinčių vyrų viešai pasakys: „Neatiduokite paskutiniųjų, pasilaikykite juos juodai dienai. Mūsų sunkumai laikini.“ Ačiū Dievui, sulaukiau: „Žalgirio“ lyderiai rado drąsos ir duodami interviu spaudai, visiems padėkoję už paramą, paprašė nebeaukoti tų, kuriems patiems brangus kiekvienas litas.“

Kaip rašo Čekanauskas, šiuo savo trumpu pamąstymu jis nesirengė nei „Žalgirio“ krepšininkams priekaištauti, nei pensininkėms moralų skaityti. Bet nesusilaikė nepataręs klubų vadovams, kad šie, sudarydami kontraktus, gyventų pagal savo kišenę, tada nereikės vėliau su ištiesta ranka vaikščioti.

Stambus numeris

„Olimpinė panorama“ yra 64 puslapių. Tai gausiai iliustruotas leidinys su daugybe straipsnių. Čia nemažai kalbama apie artėjančią žiemos olimpiadą Vancouver, BC, Kanadoje. Šiame mieste ir jo apylinkėse vyks XXI žiemos olimpinės žaidynės, kurios prasidės 2010 m. vasario mėnesį. Jose dalyvaus apie 80 valstybių su maždaug 2,500 sportininkų.

Lietuvos delegacijoje turėtų būti apie 19 žmonių, jeigu skaičiuotume šokėjus ant ledo (be jų – penkiolika). Į šį skaičių įeina visi: sportininkai, treneriai, medikai ir misijos vadovai. Bet apie tai plačiau rašysime vėliau.

Įdomus skyrius – LTOK kronika (čia nemažai įvairių žinių su nuotraukomis). Skaitytini straipsniai apie idealų kaitą pasaulyje, dopingo problema ir kt.

Žurnalo adresas: Olimpiečių g. 15, 09200 Vilnius, Lietuva. Kviečiame juo susidomėti ir mūsų skaitytojus. Tai pats gražiausias ir įdomiausias sporto leidinys Lietuvoje.

A † A BRONIUI POLIKAIČIUI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą jo žmonai AURELIJAI, vaikams ir vaikaičiams, seserims ONUTEI, ADAI, VITAI, broliams ANTANUI ir JUOZUI, jų šeimoms bei visiems giminėms.

Algis ir Angelė Raulinaičiai

Tailandas – beribių ryžių laukų pasaulis

Šiuo metu, rodos, Tailandą „garsina“ ne tik turizmas, bet ir politinės rietenos. Tačiau koks yra tikrasis šios Indokinijos šalies veidas?

Didžiausią dalį Tailando ekonomikos sudaro žemės ūkis, todėl savo kraštą žmonės laiko agrarine šalimi. Ant mūsų stalo vis daugiau pagarbos susilaukia ryžiai. Kaskart parduotuvėse surandame dar iki tol neregėtų ir neskanautų vaisių. Į mūsų guolį jau atkeliavo latekso pagalvės ir čiulžiniai. Tačiau ne visi žinome, kad daugelis šių bei kitų puikių žemės ūkio produktų tarpsta Tailande, Pietryčių Azijos karalystėje prie Indijos vandenyno.

Ryžiams reikia rankų

Daugiausiai šalyje yra išauginama ryžių. Tik pabuvęs Tailande imi suvokti, kokia gausybė ryžių rūšių, viena nuo kitos besiskiriančių ir forma, ir spalva, ir maistinėmis, net gydomosiomis savybėmis. Ryžiai – pelningiausia žemės ūkio šaka. Tačiau regint vandenyje mirkstančius jų augintojus atrodo, kad ji yra ir sunkiausia. Gidas pasakoja, kad beveik visi darbai ryžių laukuose nudirbami rankomis. Mašinos labiau nuostolingos nei naudingos: net trečdalis derliaus prapuola, jei ji doroja mašinos. Tad lipa tailandietis į guminius batų, siekiančius užpakalį ir ilgam „užsimerkia“ ryžių laukuose. Mat kai kuriuose šalies regionuose per metus nuimami net trys derliai, o du – visuomet. Vienas darbas ryžių lauke veja kitą. Tik turistai akimis atrodo, kad šios šalies žemdirbiui yra gerai bent todėl, kad nereikia paisyti sėjos terminų, kada laiko turi, tada ir sėk. Bet iš tiesų, jei nori keletą derlių nuimti, turi spėriai suktis.

Prašo nešelpiti elgetų

Didelę dalį šalies žemdirbystės užima vaisių auginimas. O dar daugiau jų auga savaime. Tailandiečiai jų dideliu turtu nelaiko, nes tik mažą dalį čia tarpstančių vaisių galima eksportuoti, kiti greitai pernoksta. Tad kiek jų suvalgo turistai, tiek ir naudos. O turizmas šalies ekonomikoje pagal pelningumą užima trečiąją vietą.

Beje, įdomu tai, kad tailandiečiai prašo turistų nešelpiti jų elgetų. Sako, Tailandas – ne ta šalis, kurioje reikėtų elgetauti. Dėl vaisių ir jūros gėrybių gausos čia alksti žmogui netenka. Net žiemą oro temperatūra perkopia 25 laipsnius Celsijaus šilumos, tad sušalti irgi nėra galimybės. O jei reikia grynųjų, užtenka nuskinti kokosą ar bet kurį kitą vaisių nuo niekieno medžio ir parduoti jį turistui, kurių per metus apsilanko per 10 mln. Apie 70 proc. kokosų čia prapuola be naudos.

Vietoj aguonų – karaliaus gėlės

Šiaurės Tailandas, besiribojantis su Mianmaru (mums labiau žinomu kaip Birma) ir Laosu, nuo amžių buvo garsus kaip opiumo tėvynė. Ši vieta netgi vadinama Aukšinių trikampiu, nes opiumo aguonų auginimas šio krašto žemdirbiams nešė didžiulius pelnus. Tačiau Tailando karalius, kuris šioje šalyje yra antras žmogus po Dievo, nusprendė išguiti šią blogio kultūrą. Pirmiausia karaliaus nurodymu buvo atmatuotas didžiulis kalvotų džiunglių plotas ir jame pradėtas veisti Karalienės sodas. To krašto žemdirbiai, iki tol sėję aguonas, buvo paraginti auginti gėles Karalienės sodui labai naudingomis sąlygomis. Buvo numatytos didžiulės subsidijos. Net jeigu Karalienės sodui neprireikia kaimiečio užaugintų gėlių, jis už jas vis tiek gauna didžiules išmokas ir visai nesuka galvos dėl derliaus realizavimo. Toks valstybės išlaidavimas atsiperka su kaupu, nes Karalienės sodas šiandien yra viena labiausiai turistų lankomų vietų, kaip ir netoliese įkurtas opiumo muziejus.

Kam karvė, o kam – gyvatė

Tailandiečiai gyvulininkystės pasiekimais nesigiria. Tačiau jie augina ir karvių, ir kiaulių, ir įvairiausių paukščių. Tik avių niekur nematėme. Kai šitaip išvystytas turizmas, europietiški pilvų spragintais žiogais ar keptais tarakonais nepasotinsi, tad tenka auginti visko. Tačiau vis tik kur kas pelningesnis yra krokodilų auginimas, kurių čia yra ištisi ūkiai. Krokodilų mėsa mielai mėgaujasi ir turistai, o jų oda – viena brangiausių. Viename ūkyje teko matyti krokodilus nukapotomis uodegomis. Jos dar mažučiams krokodiliukams nukarpomos tam, kad jie augtų labiau į plotį ir turėtų daugiau naudingos odos. (...)

Didelį pelną čionykščiams žmonėms neša ir gyvatės. Jas gaudo džiunglėse ir tiekia centrams, kurie mielai jas sušeria turistams. Gyvates superka ir vaistų įmonės. Tailandiečių liaudies medicinai, kuri yra žinoma visame pasaulyje, reikia labai daug įvairių augalų, kurių čia niekas neaugina. Jie renkami džiunglėse.

Apsigina laidynėmis

Gidas, paklaustas, kuo šios šalies žemdirbiai savo kultūras gina nuo kenkėjų (buvome girdėję, kad jie vengia pesticidų), atsakė, jog laidynėmis. Jomis šaudo į beždžiones, kai šios įninka į sodus ar lenda į virtuves. O visus kitus kenkėjus, sako, galima suvalgyti, tik reikia pastatyti jiems tinkamas gaudykles. (...)

Sutrumpinta

Valstietis.lt

Apsilankykite internetinėje „Draugo“ svetainėje
www.draugas.org

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦**Balandžio 18 d. Čikagos lituanistinėje mokykloje** nuo 9 val. r. iki 1 val. p. p. vyks naujų mokinių registracija 2009–2010 mokslo metams.

♦**Baigiantis 2008–2009 mokslo metams** Čikagos lituanistinės mokyklos tėvų komitetas nutarė su-ruošti lėšų telkimo mokyklai puotą. Svečių laukia tėvų paruošta muzikinė programa, restorano „Kuni-gaikščių užėiga“ maistas, loterija, aukcionas. Visus linksmis „Cigar“. Vakaro pradžia – 6 val. v. Vietas užsi-sakyti galite tel.: 847-774-8687 (Val-das Kerulis).

♦**Nuoširdžiai kviečiame visus,** kuriems rūpi PLC išlaikymas, pabūti mūsų svečiais ir maloniai praleisti Atvelykio popietę. Vaisės įvyks š. m. balandžio 19 d. 12:30 val. p. p. didžio-joje salėje. Stalus arba pavienes vie-tas užsisakyti pas Vandą Gvildienę tel.: 630-271-9136. Atvelykio popietės metu Čikagos ir jos apylinkės lietu-viams bus įteiktas Lietuvos Res-publikos prezidento Valdo Adamkaus kvietimas užsienio lietuviams kartu švęsti Lietuvos vardo paminėjimo 1000-metį. Prezidento raštą įteiks vienas iš šiuo metu apie pasaulį ke-liaujančios ir Lietuvių Bendruomen-es lankančios „Tūkstantmečio odisėjos“ sumanytojų, įgyvendintojų ir buriuotojų Paulius Kovas. Raštą pri-ims JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkė Aušrelė Sakalaitė.

♦**„Seklyčioje“ balandžio 23 d.,** ketvirtadienį, 1 val. p. p. vyks suval-kiečių klubo valdybos organizuojamas pavasarinis susirinkimas. Kvie-čiame visus dalyvauti.

♦**Balandžio 24 d., penktadienį, 7** val. v. Balzeko lietuvių kultūros mu-ziejuje Marcia Wegman kūrinių parodos atidarymas.

Marcia Wegman. Nacionalinis parkas.

♦**Balandžio 26 d., sekmadienį:** Maria gimnazijos kavinėje (67 gatvės ir California Ave. sankryžoje) vyks seselių kazimieriečių „Games-Bingo Party“. Svečių bus laukiama nuo 12 val. p. p. Žaidimo pradžia – 2 val. p. p. Bus galima nusipirkti skaniosios se-selių duonos ir paskanauti kugelio. Įėjimo auka – 3 dol. Tel. pasiteiravi-mui: 773-776-1324 (seselė Geno-vaitė).

♦**Sekmadienį, balandžio 26 d.,** 12:15 val. p. p. Pasaulio lietuvių cen-tro didžiojoje salėje, organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ koordinatorė Lietuvoje soc. darbuotoja Žydrūnė Liobikaitė kalbės tema „Skurdas Lietuvoje, jo pasekmės ir pagalba

vaikams ir motinoms“ (apie darbą su socialiai remtinomis šeimomis Lietu-voje).

♦**Kun. dr. Kęstutis Trimakas,** profesorius, klinikinis psichologas, keliolikos knygų autorius psichologi-jos ir dvasinio ugdymo religijos te-momis; „Ateities“ , „Laiškų lietu-viams“ ir „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorius, daugelio straipsnių au-torius, gegužės 2 d., 6 val. v. Čiurlio-nio galerijoje, Jaunimo centre vyk-siančiame simpoziume ir „Draugo“ 100-mečio parodos atidaryme skaitys pranešimą tema: „‘Draugą’ lydi katalikybė: nuo įkūrimo iki?..“ Vi-suomenė kviečiama dalyvauti paro-dos atidaryme ir simpoziume.

♦**Gegužės 2 d., nuo 5 val. p. p. iki** 8 val. vak. UIC Forum (725 W Roo-sevelt Rd., Chicago, IL 60608) Lie-tuvių studentų asociacija UIC rengia Lietuvos vardo paminėjimo tūkstant-mečio šventę. Renginio globėjas – Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje. Visus kviečiame prisijungti ir studentišškai atšvęsti šią ypatingą Lietuvai šventę Čikagos širdyje. Įėjimas nemokamas. Dėl iš-samesnės informacijos ar norintieji paremti renginį rašykite el. paštu info@lsauic.org arba skambinkite tel.: 708-668-5346.

♦**Gegužės 10 d. 1 val. p. p. sek-madienį** Jaunimo centre įvyks kon-certas „Tau, mamytė“. Bilietus gali-ma įsigyti „Lietuvėlėje“, „Smilgoje“, pas Morkūnus „Lith. Plaza“.

♦**Amerikos LB Kultūros taryba** kviečia į fotoalbumo „Lietuvių kultū-rinis paveldas Amerikoje“ pristatymą gegužės 15 d., penktadienį, 7 val. v. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre. Programą ves Danutė Bindokienė, knygos redaktorė; Foto-albumą pristatys Algis Lukas, atsak-ingas redaktorius; Leidinį aptars Algimantas Kezys, fotomenininkas, Bronius Abrutis, „Amerikos lietuvis“ vyriausias redaktorius ir Dalia Cidzi-kaitė, „Draugo“ vyriausia redaktorė. Meninę programą atliks operos solis-tė Nida Grigalavičiūtė. Albumas skir-tas Lietuvos vardo tūkstantmečio su-kakčiai paminėti.

IŠ ARTI IR TOLI...

♦**Dr. Kristina Mačiūnaitė ir Ke-rry Secrest** balandžio 24–26 dienomis kviečia moteris į Neringos stovykla-vietę dvasiniam atsinaujinimui. Dau-giau informacijos ir registracijos an-ketą rekolekcijoms rasite tinklalapyje www.neringa.org.

♦**41-oji mokytojų tobulinimosi** kursų savaitė Dainavoje, Manchester, MI, šiais metais vyks birželio 20–27 dienomis. Maloniai kviečiame registruotis. Registracijos lapą (jį rasite: www.svietimotaryba.org) iki gegužės 1 d. kartu su 50 dol. registracijos mo-kesčiu (čekį rašyti: Lithuanian Edu-cational Council) siųsti adresu: Dai-vai Jakubauskienei, 2900 Art Schultz Dr., Plainfield, IL 60586. Pasiteira-vimui: tel.: 815-603-8672 (Daiva Ja-kubauskienė) ir tel.: 630-435-6349 (Audronė Elvikienė) arba rašykite el. paštu: jakdaiva@yahoo.com audronee@gmail.com

Vienas vardas – Lietuva!

2009 m. balandžio 9 d. įvyko jachtos „Ambersail“ sutikimas Miamarina at Bayside – Miami centre, 401 Biscayne Boulevard Miami, FL 33132. Su įgulos na-riais pabendrauti susirinko nemažai tautiečių, dalyvavo Lietuvos Respublikos gar-bės konsulas Palm Beach Florida Stanley Balzekas, Jr., kiti svečiai.

„Tūkstantmečio odisėja“ – aplink pasaulį plaukiantys Lietuvos buriuotojai – startavo 2008 m. spalio 5 d. Garbinga „Tūkstantmečio odisėjos“ dalyvių misija – pakviesti ir suburti viso pasaulio lietuvių bendruomenes švęsti Lietuvos vardo tūk-stantmetį vienu metu visuose penkiuose žemynuose.

Nuotraukoje: LR garbės konsulas Palm Beach, Florida Stanley Balzekas, Jr. ir laivo kapitonas Raimondas Šiugždinis.

Paul Manomaitis nuotr.

Rinkimams artėjant!

Maloniai kviečiame Lietuvos Respublikos piliečius registruotis balsavi-mui Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimuose, kurie vyks 2009 m. gegužės 17 d., bei rinkimuose į Europos Parlamentą, kurie vyks 2009 m. birželio 7 d.

Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439) balsuoti bus galima:

2009 m. gegužės 16 d. – nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p.;

2009 m. gegužės 17 d. – nuo 9 val. r. iki 12 val. dienos.

Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) balsuoti bus galima:

2009 m. gegužės 16 d. – nuo 10 val. ryto iki 4 val. p. p.;

2009 m. gegužės 17 d. – nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos.

Kaip ir anksčiau, visus toliau gyvenančius Lietuvos Respublikos piliečius kviečiame balsuoti paštu.

Daugiau informacijos apie organizuojamus rinkimus bei rinkėjo anketą galite rasti generalinio konsulato Čikagoje svetainėje adresu **www.konsulatas.org**, paspaudę nuorodą LR Prezidento ir Europos Parlamento rinkimai.

LR Generalinio konsulato Čikagoje info

„Draugo“ knygynėlyje

„Marijos ir Jurgio Šlapelių lietuvių knygynas Vilniuje“

Darbštus Lietuvos bibliografo ir knygotyriminko prof. Vlado Žuko veikalas „Marijos ir Jurgio Šlapelių lietuvių knygynas Vilniuje“ (Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, Vilnius, 2000 m.) – knyga apie gabios ir taurios moters Marijos Šlapelienės knyginių-kės darbus, jos knygyną. Kruopščiai pa-rengtoje mokslinėje studijoje prof. V. Žukas rėmėsi labai gausia archyvine medžiaga. Jis paskelbė vertingų archy-vinių duomenų, sumaniai juos atrink-

damas, klasifikuotai susistemindamas.

Veikalas apima keturis M. ir J. Šlapelių knygyno gyvavimo laikotarpius, nuo jo įkūrimo 1906 m. iki užda-rymo 1949 m. Autorius, aptaręs Ma-rijos ir Jurgio Šlapelių visuomeninę bei kultūrinę veiklą, apsistoja ties jų kny-gynu, veikusiu skirtingais istoriniais, politiniais laikotarpiais. Čia galime sužinoti apie knygyno kūrimą, jo patal-pas, leidinius, knygų asortimentą, jų kainas, įrišimus, kelią į skaitytoją. Kny-gyno sėkmę iš dalies lėmė M. ir J. Šla-pelių sugebėjimas užmegzti ir palaikyti ilgalaikius ryšius su daugeliu Lietuvos ir kitų šalių knygynais, su atskirais mokslininkais, visuomenės ir kultūros veikėjais. Veikale daug vietos skirta pir-kėjams ir prekybos partneriams.

Knygos kaina — 15 dol. Knygą galima įsigyti paštu, pridėdant 10,25 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Per-siunčiant daugiau knygų, už kiekvie-ną papildomai siunčiamą knygą – 2,5 dol. siuntimo mokestis. Prieš per-kant prašome paskambinti adminis-tracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė **L. A.**

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500